

Langer gezond leven voor iedereen in Nederland

Jaarverslag 2023
samenwerkende
gezondheidsfondsen

Langer
gezond leven
voor
iedereen
in Nederland

Jaarverslag 2023
samenwerkende
gezondheidsfondsen

INHOUD

GEZAMELIJKE

Over de
vereniging
8

De Gezonde
Generatie
14

6
Voorwoord
8
Over de samen-
werkende gezond-
heidsfondsen
12
Kennis,
Onderzoek en
Impactmonitoring

24
Alcoholpreventie
30
Bescherming
Online Gokken
32
Beweegrijke
Generatie
34
Eerste 1000
dagen
36
Gezonde
Voedselomgeving
42
Mentaal Gezonde
Leeromgeving
44
Veilig Opgroeien

82
De Vereniging
86
Platform- en
netwerkfunctie
88
Kennisuitwisseling

KE PROGRAMMA'S

Onderzoek
50

56
Immunologie
58
Humane
meetmodellen
60
Leefstijl-
geneeskunde
61
Regeneratieve
geneeskunde

Kwaliteit
van Leven
62

64
Goed
werkgeverschap
65
Programma-
strategie
67
Practice what
we preach

Infectieziekten
en Antimicrobiële
Resistentie
72

74
Stimuleren van
samenwerking

“Onze missie ‘Langer gezond leven voor iedereen in Nederland,’ is urgenter dan ooit.”

Het aantal levensjaren in goede gezondheid neemt af. Dat betekent dat steeds meer mensen te maken krijgen met (chronische) aandoeningen. Dit wordt steeds zichtbaarder om ons heen. Wij willen Nederland weer gezonder maken. Maatregelen om gezondheid te bevorderen worden vaak nog geframed als betutteling. Bijvoorbeeld als het gaat om een suikertaks, zouttaks of accijnzen op alcohol. Maar meer gezondheid zorgt juist voor meer vrijheid en meer regie over je eigen leven. En dat is het omgekeerde van betutteling.

Het is ons in 2023 steeds beter gelukt om de verschillende onderwerpen waar we ons voor inzetten samen te brengen in één gezamenlijke aanpak. Bijvoorbeeld via een overkoepelende campagne voor de Gezonde Generatie, maar ook door in aanloop naar de verkiezingen samen naar de Tweede Kamer te gaan en

alle politieke partijen te spreken. Ook organiseerden we het allereerste Gezonde Generatie debat met lijsttrekkers en woordvoerders. Die gebundelde aanpak draagt eraan bij dat maatschappelijke partijen zoals de SER en VNO-NCW de urgentie van het realiseren van een Gezonde Generatie omarmen. Het laat zien wat de kracht is als 22 gezondheidsfondsen samen naar buiten treden.

In 2023 hebben we na intensieve voorbereiding een nieuw samenwerkingstraject rondom infectieziekten en antimicrobiële resistentie opgezet. Partners hierin zijn de Nederlandse Vereniging voor Internist-infectiologen, de Nederlandse Vereniging van Medisch Microbiologen en Immunis Foundation, als externe financier voor de komende drie jaar. Een belangrijke stap aangezien infectieziekten en antimicrobiële resistentie een enorme bedreiging vormen voor onze achterbannen.

Op het gebied van Onderzoek werd in samenwerking met de leden en Health-Holland (Topsector Life Sciences and Health) een nieuwe PPS-call gestart op het gebied van Leefstijlgeneeskunde. Hiermee wordt onderzoek naar een doorontwikkeling van Humane Meetmodellen mogelijk gemaakt. Binnen het programma Kwaliteit van Leven hebben we eind 2023 als samenwerkende gezondheidsfondsen afgesproken om in 5 jaar tijd (2028) zelf de beste werkplek te zijn voor men-

sen met een chronische aandoening en mantelzorgers. Met elkaar en met externe partners zoals VNO-NCW en MKB-Nederland zijn we hierover in gesprek. Een prachtig praktisch en tastbaar doel, waarin we zelf het goede voorbeeld willen geven. Uit een enquête onder onze leden blijkt dat de gezondheidsfondsen zelf op de goede weg zijn. De volgende stap is om het ook te verankeren in het eigen beleid.

Mark: “Tot slot nam na zes jaar voorzitterschap Michael Rutgers afscheid, en verwelkomden we Hans Schirmbeck, die als voorzitter het stokje heeft overgenomen. We zijn Michael dankbaar voor zijn continue inzet en leiderschap waarmee hij een grote bijdrage heeft geleverd aan de samenwerking van de gezondheidsfondsen. Volgens mij is iedereen heel blij dat we in Hans een onafhankelijke, fijne en prettige voorzitter hebben weten te werven.”

Hans: “Ik vind dat ik op een heel bijzonder moment ben binnengekomen binnen de verenging van de SGF. We zijn volop in ontwikkeling en er liggen grote uitdagingen voor ons, maar de betrokkenheid van de leden bij de gezamenlijke doelstellingen is enorm. De interne dialoog is open en transparant. Dat zorgt soms voor discussies, waarbij uiteindelijk altijd wordt gezocht naar verbinding en de overstijgende missie. Want alleen samen kun je echt massa creëren en verschil maken ten behoeve van de gezondheid van iedereen in Nederland. We zijn er nog lang niet, het blijft een zaak van volhouden en koersvast zijn. Maar de basis ligt er.”

Mark Monsma
Directeur

Hans Schirmbeck
Voorzitter Bestuur

De impact van samen- werking

De Vereniging Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) bestaat uit 22 gezondheidsfondsen die werken aan het voorkomen, genezen en behandelen van ziekten. Samen zetten we ons in voor onderwerpen, zoals een gezonde leefomgeving en een gezonde leefstijl, kwaliteit van leven en ziekteoverstijgend onderzoek. Daarnaast draagt SGF als verbindend en agendasetter bij aan een samenleving waarin mensen met een (chronische) aandoening de best mogelijke behandeling krijgen en optimaal kunnen participeren. Sinds 2002 werken de gezondheidsfondsen samen en op 30 juni 2010 werd de Vereniging Samenwerkende Gezondheidsfondsen officieel opgericht.

Missie

Het collectief van 22 samenwerkende gezondheidsfondsen heeft als gezamenlijke missie: 'Langer gezond leven voor iedereen in Nederland'. Wij geloven dat een langer gezond leven voor iedereen in Nederland mogelijk is. We werken hieraan door:

- te bouwen aan een gezonde generatie (die als eigen afzender fungeert);
- de kwaliteit van leven voor mensen met een chronische aandoening te vergroten;
- het stimuleren van onderzoek naar innovatieve behandelingen;
- de samenwerking op het gebied van infectieziekten te stimuleren.

Onze rol is het verbinden van Nederlanders, overheden en maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven aan het grote belang van gezondheid voor onze samenleving,

Krachtenbundeling

Wij geloven dat wij het meest impactvol zijn als wij de bij uitstek ziekteoverstijgende thema's, voornamelijk gezamenlijk oppakken en de meer ziekte specifieke onderwerpen voornamelijk vanuit de afzonderlijke (gespecialiseerde) gezondheidsfondsen organiseren.

Door de krachten van de 22 samenwerkende gezondheidsfondsen te bundelen, bereiken we samen meer. De maatschappelijke kracht van het collectief wordt onder meer zichtbaar door:

- een achterban van duizenden vrijwilligers en zo'n 5 miljoen donateurs;
- bij elkaar opgeteld ruim €420 miljoen aan middelen van de samenwerkende gezondheidsfondsen;
- een groot netwerk in het gezondheids- en onderzoeksveld, de maatschappij, de politiek en het bedrijfsleven.

Gezondheidsfondsen zijn niet weg te denken als partner van een gezonde samenleving. In nauwe samenwerking met patiënten, (zorg) professionals, onderzoekers en het bedrijfsleven financieren wij onderzoek en innovatie. Met onze gezamenlijk communicatiekracht bereiken we als samenwerkende gezondheidsfondsen een groot publiek en hebben we meer slagkracht richting politiek en publiek, waarbij wij aandacht vragen voor een langer gezond leven voor iedereen in Nederland.

Programma's

In 2023 zetten de gezondheidsfondsen de samenwerking op verschillende thema's voort en liepen de volgende gezamenlijke programma's en thema's:

1. Programma Gezonde Generatie, met de thema's:

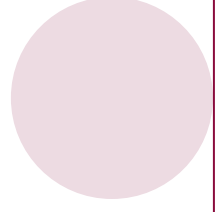
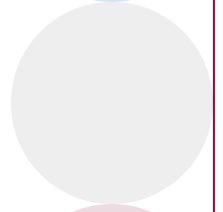
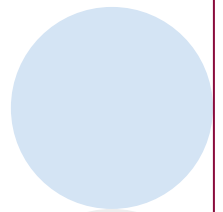
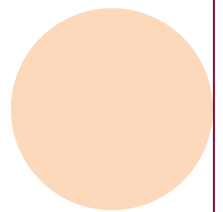
- Alcoholpreventie
- Bescherming Online Gokken
- Beweegrijke Generatie
- Eerste 1000 dagen
- Gezonde Voedselomgeving
- Mentaal Gezonde Leeromgeving
- Veilig Opgroeien
- Rookvrije Generatie (via samenwerking GvRV)

2. Programma Onderzoek, met de volgende deelprogramma's:

- Programma Immunologie
- Programma Humane meetmodellen
- Programma Leefstijlgeneeskunde

3. Programma Kwaliteit van Leven

4. Programma Infectieziekten en Antimicrobiële Resistentie

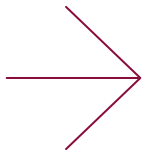

SAMENWERKENDE GEZONDHEIDSFONDSEN

Het collectief van samenwerkende gezondheidsfondsen
bestaat uit de volgende leden (eind 2023):

ONZE NETWERKPARTNERS

Inzicht, leren en bijsturen

Het is belangrijk om onze impact continu te blijven vergroten. Door middel van kwalitatieve en kwantitatieve onderzoekstrajecten worden belangrijke inzichten en verbetermogelijkheden voor de programma's van de samenwerkende gezondheidsfondsen geleverd. Het gaat dan met name om behoeften- en drijfverenonderzoek, draagvlakonderzoek, onderzoek naar de werking en effectiviteit van campagnes en de ontwikkeling van factsheets.

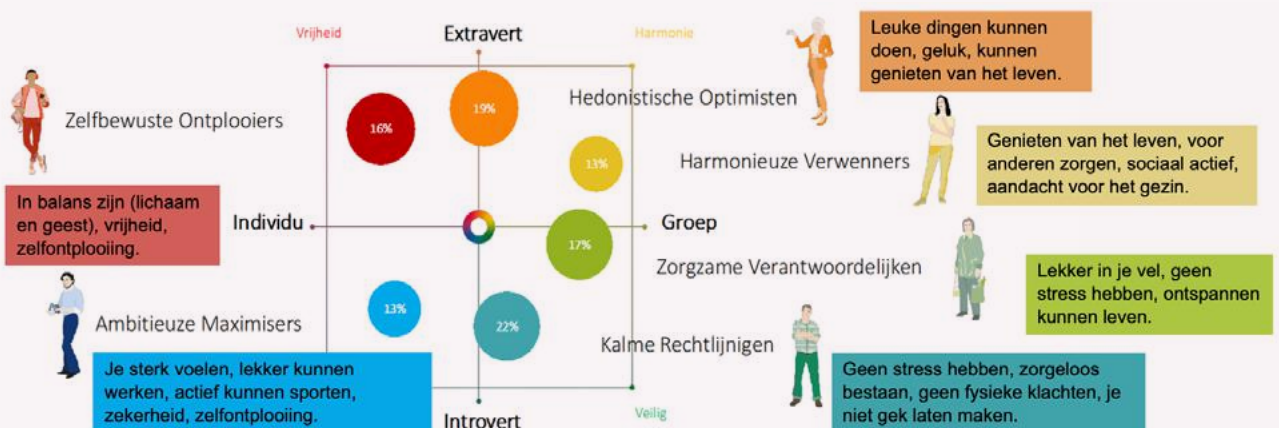
Profielen leefstijl segmentatiemodel

Door communicatie-uitingen af te stemmen en in te zetten per doelgroep, kunnen we effectiever com-

municeren. Daarom is in 2023 in samenwerking met MarketResponse en hun BSR-model (brand strategy research model) verder onderzoek gedaan naar de drijfveren, emoties en gedachten rondom gezondheid. Hierbij is onderscheid gemaakt naar leefstijlsegmenten op basis van demografische en psychografische kenmerken.

Als resultaat zijn er 6 segmenten en uitgebreide profielomschrijvingen tot stand gekomen rondom het onderwerp gezondheid. De afbeelding hieronder is een versimpelde weergave van de segmentatie en vat de betekenis van gezondheid in één zin samen.

Betekenis van gezondheid onder volwassenen, per segment

Bron: MarketResponse, BSR-segmentatiemodel, oktober 2023

Campagne-effectmetingen

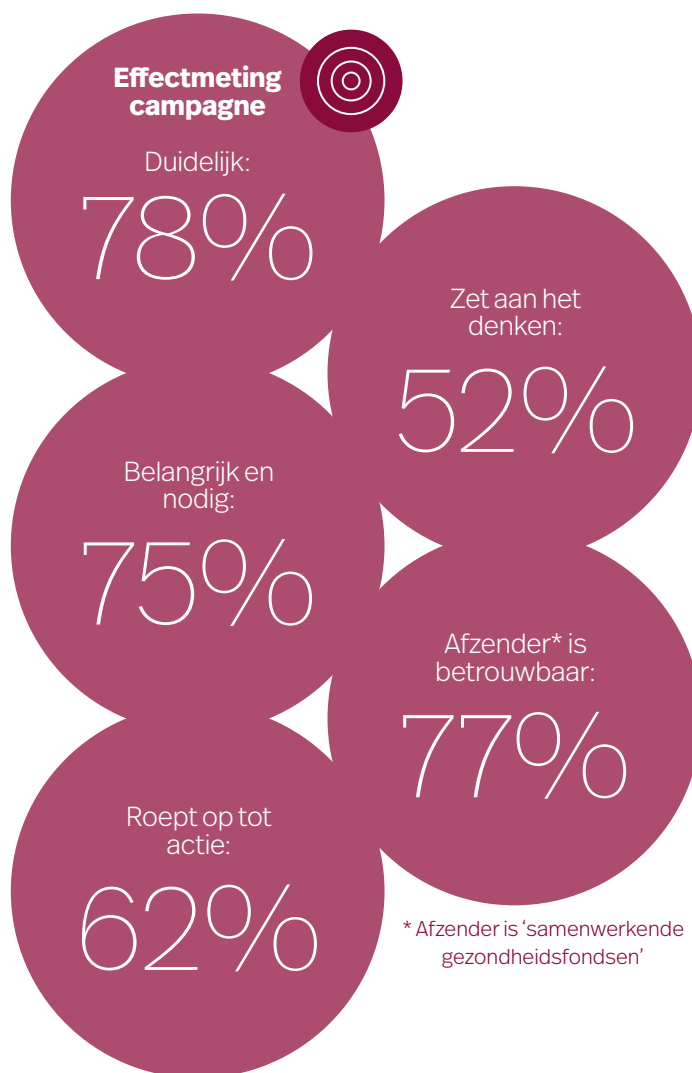
Aan de hand van campagne-effectmetingen is het effect van de verschillende campagnes van het programma Gezonde Generatie gemeten. Zoals de overkoepelende campagne 'Geen magie, maar actie!', de campagne 'Op zoek naar gezond' (thema Gezonde Voedselomgeving) en de campagne 'Op je gezondheid?' (thema Alcoholpreventie).

Uit onderzoek door MarketResponse blijkt dat de paraplu-campagne van de Gezonde Generatie "Geen Magie maar Actie" duidelijk, belangrijk en nodig is. Daarnaast heeft de campagne mensen aan het denken gezet en wordt een boodschap vanuit de afzender 'samenwerkende gezondheidsfondsen' betrouwbaar gevonden.

Verdere professionalisering:

Op basis van de (meerjaren-) plannen van de verschillende programma's is in 2023 voor het programma Gezonde Generatie een concept **routekaart** gemaakt die in 2024 wordt afgerond. Deze routekaart beschikt over een aantal indicatoren die helpen om het programma te monitoren. Dit geeft sturing en inzicht in de mogelijke synergiën. Zo kunnen de verschillende activiteiten van de thema's beter op elkaar afgestemd en versterkt worden.

Om beter inzichtelijk te maken welke type onderzoek mogelijk en gewenst is in een bepaalde situatie, is een zogenaamde **menukaart** ontwikkeld. Deze geeft de diverse onderzoeksopties/-modules weer die mogelijk zijn vanaf de creatiefase tot de effectmeting van campagnes.

Vooruitblik

Eind 2023 is er een start gemaakt om de vragen en de rapportages verder te standaardiseren en dit wordt in 2024 verder vormgegeven. Door het verrichten van nieuwe draagvlakonderzoeken en campagne-effectmetingen blijven we ook in 2024 leren en bijsturen. Ook wordt een nieuwe trendmonitor voorbereid. Tot slot wordt een heldere lijn aangebracht tussen alle activiteiten en initiatieven.

GEZAMELIJKE
PROGRAMMA'S

De Gezonde Generatie

24
Alcoholpreventie

30
Bescherming
Online Gokken

32
Beweegrijke Generatie

34
Eerste 1000 dagen

36
Gezonde
Voedselomgeving

42
Mentaal Gezonde
Leeromgeving

44
Veilig Opgroeien

Een gezonde omgeving voor onze kinderen

Wij geloven dat iedereen in NL recht heeft op een gezond leven en dat daarvoor een gezonde omgeving -fysiek en sociaal- nodig is, waarin kinderen en jongeren op kunnen groeien tot gezonde volwassenen. Met het programma Gezonde Generatie investeren we in de gezondheid van toekomstige generaties.

De jeugd in Nederland loopt veel vermijdbare gezondheidsrisico's op die leiden tot gezondheidsschade op de korte en lange termijn. De mentale druk op jongeren en jongvolwassenen neemt steeds verder toe en meer dan de helft van de Nederlanders is chronisch ziek. Wij werken er naartoe dat iedereen het vanzelfsprekend vindt dat we onze gezondheid en die van onze kinderen beschermen en bevorderen door hun omgeving gezonder te maken.

Gezondste jeugd ter wereld

Onze ambitie is dat in 2040 de Nederlandse jeugd de gezondste is ter wereld. Niet omdat we willen winnen of de beste willen zijn, maar omdat we onszelf willen blijven verbeteren en zij onze grootste inzet verdienen. Zolang er andere landen zijn die hun jeugd

een gezonder leven geven, kunnen wij daarvan leren en ons daaraan optrekken. Andersom zou het ook mooi zijn als wij ook andere landen kunnen inspireren om het nog beter te doen voor hun jeugd. Want ieder kind en iedere jongere verdient een gezond en gelukkig leven, ongeacht achtergrond, afkomst of inkomen.

Oproep aan bedrijven en beleidsmakers

We willen niet alleen in de toekomst, maar ook nu, al onze kinderen en jongeren beschermen en gezond houden. Dat doen we door bedrijven en beleidsmakers op te roepen in actie te komen, om gezond leven goedkoper en makkelijker te maken, door:

- te investeren in de gezondheid van onze kinderen en jongeren;
- te zorgen dat gezond eten en drinken goedkoper en overal aangeboden wordt;
- het voor jongeren makkelijk en normaal te maken om geen alcohol te drinken;
- te zorgen voor minder druk op jongeren en meer aandacht voor elkaar;
- meer ruimte te bieden om te bewegen, rookvrij natuurlijk.

Dit is niet alleen goed voor onze kinderen en jongeren, maar voor heel Nederland. Een gezondere bevolking met minder chronisch zieken is hard nodig. Helemaal nu de arbeidstekorten, de druk op de zorg en de zorgkosten toenemen.

Thema's

Wij bundelen de krachten met iedereen die met ons samen wil werken aan de gezonde generatie. Dit doen we binnen de volgende thema's:

- Alcoholpreventie
- Bescherming Online Gokken (in verkenningfase)
- Beweegrijke Generatie
- Eerste 1000 Dagen
- Gezonde Voedselomgeving
- Mentaal Gezonde Leeromgeving
- Veilig Opgroeien
- Rookvrije Generatie (uitgevoerd door Gezondheidsfondsen voor Rookvrij)

2023 – De Gezonde Generatie paraplu campagne

'Geen magie maar actie!'

Begin 2023 is de paraplu campagne van de Gezonde Generatie gelanceerd: "[Geen magie, maar actie](#)". Deze campagne start met de vraag

waarom het zo moeilijk wordt gemaakt om onze kinderen te beschermen en gezond te houden. We laten zien dat het beter en gezonder kan. Deze transformaties ontstaan niet op magische wijze, maar daar is actie voor nodig is. Van, door én voor iedereen. Aan het eind wordt zichtbaar gemaakt, dat de campagne een gezamenlijk initiatief is van de 22 gezondheidsfondsen die met ons de krachten willen bundelen en willen gaan voor een Gezonde Generatie,

Deze campagne is in het voorjaar van 2023 gelanceerd en in de zomer en in het najaar zichtbaar geweest via tv, bioscoop, online en outdoor in de grote steden en op de NS stations. Om de dialoog over een gezonde omgeving voor onze kinderen verder op gang te brengen hebben we samengewerkt met influencers als Meester Jesper, Touzani, Healthy Sisters en Najib Amhali.

Gezonde Generatie

Themacampagnes

Na de lancering van deze paraplu-campagne van de Gezonde Generatie volgden nog 6 themagerichte campagnes en een campagne rondom de verkiezingen:

- **'Op je gezondheid'** voor Alcoholpreventie
- **'Ode aan ouders'** voor de Eerste 1000 Dagen
- **'Samen druk verlagen'** voor Mentaal Gezonde Leeromgeving
- **'De breinbijsluiter'** en **'Offline influencers'** voor Veilig Opgroeien
- **'Op zoek naar gezond'** voor Gezonde Voedselomgeving
- **'Kies voor een gezonde generatie'** voor aandacht in de verkiezingsprogramma's.

Alle activiteiten tezamen hebben de zichtbaarheid en herkenbaarheid vergroot van de afzender, de Gezonde Generatie en de 22 gezondheidsfondsen:

Vooruitblik:

In het nieuwe jaar blijven we werken aan de bekendheid van en steun aan de Gezonde Generatie. Ook zullen we de boodschap en het afzenderschap vanuit de 22 gezondheidsfondsen blijven laden. Uit onderzoek blijkt namelijk dat zowel de geloofwaardigheid van de boodschap toeneemt, als dat de bereidheid om actief te steunen toeneemt.

Daarnaast willen we de maatschappelijke beweging van de Gezonde Generatie verder laten groeien via een groei van het aantal samenwerkingspartners, van impressies op onze socialmedia-kanalen en van het aantal website bezoekers.

Gestapeld bereik

Aantal views

>50
miljoen

Social media

Aantal views

>1,5
miljoen

Aantal likes

30.000

Aantal positieve reacties

7.000

“Samen optrekken in politieke campagne”

Op 8 juli 2023 viel Kabinet Rutte IV over het migratiedossier. Onverwachts nieuwe verkiezingen dus. Reden voor de gezondheidsfondsen om samen in actie te komen. Van het bedenken van ons doel en de verkiezingsstrategie tot aan het organiseren van een verkiezingsdebat en een politieke campagne. Wij spraken over de politieke campagne ‘Kies voor een Gezonde Generatie’ met Dennis van Driel. Dennis is lid van de projectgroep ‘verkiezingen 2023’ die zich inzet voor een gezamenlijke lobby.

Dennis van Driel

**Senior-adviseur
public-affairs
bij de Hartstichting**

Dennis werkt ook voor de Rookvrije Generatie en de Bewegende Generatie. Hij is eveneens lid van de projectgroep ‘verkiezingen 2023’ die zich inzet voor gezamenlijke lobby.

‘... voor een Gezonde Generatie’

Na het klappen van het kabinet is er vanuit alle allianties en thema’s van de Gezonde Generatie input geleverd op de verkiezingsprogramma’s van de verschillende partijen. Onder onze campagnetitel ‘Kies voor een gezonde generatie’ kwamen er zogenaamde memes van de verkiezingsposters van verschillende politieke partijen. We gebruikten de posters van de partijen en plakten er ‘voor een gezonde generatie’ aan vast. We wilden duidelijk maken dat de Gezonde Generatie bij elke politieke partij past. Deze [ludieke actie](#) werd gewaardeerd; veel verschillende (kandidaat-)Kamerleden wilden de posters ontvangen. Het was een mooie gelegenheid om gelijk in gesprek te gaan over het belang van het realiseren van een Gezonde Generatie en wat daarvoor nodig is.

Gezonde Generatie Verkiezingsdebat

We organiseerden ook een Gezonde Generatie Verkiezingsdebat, waaraan VVD, D66, Volt, PvdD en GroenLinks-PvdA deelnamen. De kandida-

ten debatteerden over vijf stellingen die linken aan de vijf thema’s van de Gezonde Generatie. Alle deelnemende partijen gaven commitment aan het bereiken van een Gezonde Generatie. Dat verwacht de bevolking ook van de politiek. Ons draagvlakonderzoek toont namelijk aan dat driekwart van de Nederlandse bevolking vindt dat de nieuwe regering meer moet doen voor de gezondheid van onze kinderen. Hier zochten we de media mee op en meerdere radioprogramma’s besteedden er aandacht aan. Daarnaast hebben we social media berichten en LinkedIn-advertenties ingezet om politiek Den Haag te bereiken.

“Er is meer nodig dan alleen acties tijdens de verkiezingscampagnes.”

GO DE GEZONDE GENERATIE

Een plek in het regeerakkoord

Ons hoofddoel is om de Gezonde Generatie in het regeerakkoord te krijgen, net zoals in het coalitieakkoord van Rutte IV. Het liefst willen we wel dat er dit keer dan ook concrete maatregelen worden voorgesteld rondom de vijf preventiethe-ma's: Rookvrij, Gezonde Voedselomgeving, Beweegrijke Generatie, Alcoholpreventie en Mentaal Gezonde Leeromgeving. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn: de formerende partijen willen een regeerakkoord op hoofdlijnen en een kabinet dat meer afstand heeft tot de Tweede Kamer. Of onze doelstelling nog haalbaar is, is afwachten. Zorg en bestaanszekerheid zijn voor de formerende partijen wel belangrijke thema's die raken aan de Gezonde Generatie. We zullen in elk geval bij alle partijen aan de bak moeten, of ze nu in de coalitie komen of in de oppositie zitten.

We zien wel dat steeds meer partijen de Gezonde Generatie meenemen in hun pleidooien, zoals GGD GHOR, artsenkoepel de KNMG en de Sociaal Economische Raad (SER). Dat is

belangrijk, want maatschappelijk draagvlak helpt om beweging op gang te krijgen.

Om de Gezonde Generatie in het regeerakkoord te krijgen is er meer nodig dan alleen acties tijdens de verkiezingscampagne. We blijven daarom als gezondheidsfondsen oproepen om meer vaart te maken met de Gezonde Generatie.

Een gecoördineerde aanpak

We trokken voor het eerst volledig samen op en er was sprake van een gecoördineerde aanpak. Het was een goed samenspel tussen de collega's van de diverse gezondheidsfondsen en die van het bureau. Bij verkiezingen volgen ontwikkelingen elkaar snel open dat betekent snel schakelen. Een intensieve periode, zeker als je werkt met nieuwe collega's en er een andere manier van samenwerken tot stand komt. Ondanks die uitdagingen mogen we trots zijn op het tot nu toe neergezette resultaat. We zien dit als een begin voor de verdere samenwerking binnen het programma Gezonde Generatie.

Dennis van Driel

Senior-adviseur
public-affairs
bij de Hartstichting

Alcoholpreventie

Bewustwording over de gezondheidsrisico's van alcohol

In Nederland is er veel gezondheidsschade door alcohol. Veel mensen weten niet dat de gezondheidsrisico's al toenemen door het drinken van één glas alcohol per dag. De basis voor alcoholgebruik wordt in belangrijke mate in de jeugd gelegd. De sociale norm en omgeving maken het voor jongeren moeilijk om niet te gaan drinken. Daarom zet het collectief van samenwerkende gezondheidsfondsen- onder aanvoering van KWF en de Maag Lever Darm Stichting (MLDS)- zich dagelijks in voor een samenleving waarin het voor jongeren makkelijk en normaal is om géén alcohol te drinken, in een omgeving die hen daarbij ondersteunt. Daarmee wordt gezondheidsschade voorkomen en bijgedragen aan een Gezonde Generatie.

Routekaart

Om stapsgewijs naar dit einddoel in 2040 toe te werken, is er een routekaart ontwikkeld gebaseerd op kennisdeling, bewustwording en maatregelen om een gezonde omgeving voor jongeren te creëren. De eerste stap is het vergroten van de kennis en bewustwording over de gezondheidsschade van alcoholgebruik.

Kenniscampagne 'Op je gezondheid?'

Op 3 juli 2023 hebben we daarom de kenniscampagne 'Op je gezondheid?' gelanceerd in aanwezigheid van artsen, politici en pers. Daarmee creëren we bewustzijn over het feit dat alcoholgebruik de kans op 7 soorten kanker vergroot. Ook stellen we de vraag waarom we nog met alcohol proosten op onze gezondheid.

Dit is geen leuke boodschap, maar wel belangrijk om te weten. Door mensen bewust te maken van de gezondheidsrisico's, moedigen we ze aan om meer te weten te komen over de effecten van alcohol. Zo kunnen zij weloverwogen keuzes maken. De spotjes verwijzen naar de [campagnepagina op onze website van Gezonde Generatie](#), waar mensen toegang hebben tot uitgebreide informatie over alcohol en de impact ervan op de gezondheid.

De campagnespot was te zien op social media, tv, billboards en in de bioscoop. De campagne is in oktober nog een keer herhaald en kreeg veel aandacht in verschillende media. Daarmee zijn mooie resultaten geboekt in het vergroten van bewustzijn over de relatie tussen alcohol en kanker.

Bereik

Aantal media-items

235

Potentieel bereik van bijna

27
miljoen**Informatie**De bekendheid van de relatie
tussen alcohol en kanker onder
de Nederlandse bevolking
van 18+ is gestegenvan 31% naar
43%

46%

van de volwassenen met
kinderen heeft nieuwe
informatie over alcohol en
gezondheid gekregen
door de campagne.**Bewustwording onder
politici en beleidsmakers**

Samen met andere alcoholpreventiepartijen hebben we in 2023 voortdurend de grote impact van alcohol schade op de Nederlandse samenleving onder de aandacht gebracht van politici. Daardoor hebben verschillende politieke partijen beleidsmaatregelen op het gebied van alcoholpreventie in hun verkiezingsprogramma opgenomen. We hopen daarom dat de partijen zich komende jaren blijven inzetten om de schade door alcohol terug te dringen.

Ook Kamerleden hebben we van informatie voorzien, zodat zij zich kritisch konden buigen over het initiatiefvoorstel Wet regulering mengformules. Dit wetsvoorstel is schadelijk voor de volksgezondheid, omdat hierdoor alcohol op nog meer plaatsen beschikbaar zal komen, zoals bij bouwmarkten, kledingwinkels, de kapper etc. We zijn daarom blij dat er veel vraagtekens bij dit wetsvoorstel zijn geplaatst door Kamerleden en hopen dat dit ertoe leidt dat van invoering wordt afgezien.

Inspanningen voortzetten

Voor het duurzaam vergroten van het bewustzijn over alcohol is herhaling van campagneboodschappen cruciaal. In 2024 zal de focus liggen op het voortzetten van onze inspanningen om kennis over alcohol en kanker te vergroten.

Daarnaast blijven we ons samen met andere organisaties inzetten voor maatregelen die alcohol schade terugdringen. Zo willen we er op de korte termijn voor zorgen dat kinderen geen alcoholreclame meer zien, omdat we weten dat jongeren meer en eerder gaan drinken door het zien van alcoholreclame.

Karin van Gorp

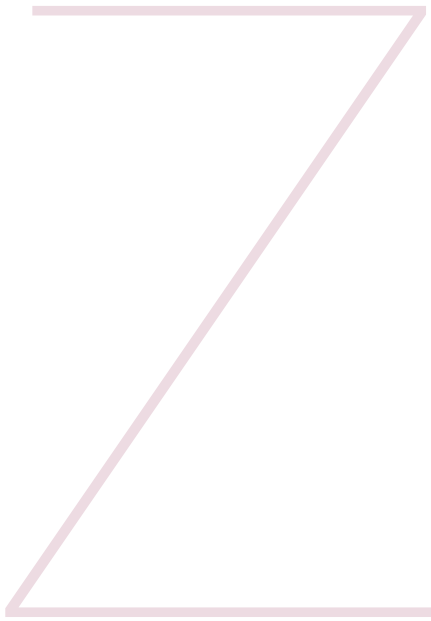
Lead Preventie bij KWF
(tot mei 2024).

Karin was stuurgroeplid AlcoholPreventie Gezonde Generatie en lid van de voorbereidingswerkgroep meerjarenstrategie en nieuwe governance Gezonde Generatie.

“De norm
rondom
alcohol
verandert”

Karin van Gorp werkt al haar hele leven met veel passie en plezier aan het bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving. Het dossier alcoholpreventie kwam in haar carrière meerdere keren aan bod. Karin vertelt:

Zo'n 25 jaar geleden was ik betrokken bij de voorlichtingscampagne: 'Drank maakt meer kapot dan je lief is.' Ook werkte ik bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) als beleidsmedewerker alcohol. Heel bijzonder om nu vanuit KWF voor de Gezonde Generatie weer betrokken te zijn bij dit onderwerp. Als ik terugkijk zie ik dat we aan de ene kant grote stappen hebben gezet. Zo is het goed gelukt om aandacht te genereren voor de schade die alcohol in het verkeer teweeg kan brengen. Ook zie je dat de norm rondom alcohol aan het veranderen is. De onderbouwing van de schadelijkheid voor de gezondheid wordt steeds duidelijker. Aan de andere kant is het een zaak van de lange adem waar nog ontzettend veel te doen is. Zo is het een hardnekkig idee dat een paar glaasjes alcohol goed zijn voor je hart. Ook was ik op het ministerie al bezig met wetgeving om alcoholreclame te beperken. Dat is nog steeds een speerpunt van ons, want je wilt niet dat kinderen en jongeren daaraan worden blootgesteld."

Mensen laten nadenken

"De campagne 'Op je Gezondheid?' waar we in 2023 -na zorgvuldige voorbereiding en voorwerk- mee naar buiten kwamen, is heel goed geland. De kenniscampagne werd niet als betuttelend ervaren en was voor veel mensen een eyeopener. Het succes zat hem erin dat we mensen niet hebben aangesproken op gedrag. Zodra je dat doet, of een te afschrikwekkende boodschap hebt, raak je mensen kwijt. Terwijl je ze juist aan het denken wil zetten. Want hoe gek is het eigenlijk dat je proost op iemands gezondheid met een product dat allerlei schadelijke gevolgen met zich meebrengt en dan vaak ook nog in het bijzijn van

"Zo is het een hardnekkig idee dat een paar glaasjes alcohol goed zijn voor je hart."

Karin van GorpLead Preventie bij KWF

kinderen? Bij ons op de werkvloer heeft het ons ook aan het denken gezet. Hoe gaan we bijvoorbeeld zelf om met het alcoholbeleid rondom festiviteiten?”

Gezamenlijk kunnen we meer

“Als ik naar de toekomst kijk, denk ik dat we nog meer met één boodschap naar buiten kunnen komen richting beleidsmakers. Zij worden namelijk bestookt met belangen vanuit allerlei organisaties en groepen en zien door de bomen het bos niet meer. Daarom zou je je boodschap in één oneliner willen verpakken: richt de omgeving op zo'n manier in dat de gezonde keuze de makkelijkste en vanzelfsprekendste wordt. Als gezondheidsfondsen hebben we ook de autoriteit om tegen de overheid te zeggen dat ze beleidsmaatregelen door moeten voeren. Bijvoorbeeld het verbieden van reclame, of het veranderen van de prijs. We spreken als stem voor de vele donateurs die onze fondsen steunen en brengen de kennis vanuit de wetenschap voor het voetlicht die bewijst dat deze maatregelen werken.

Dus het is heel legitiem dat zo'n oproep vanuit ons komt. Met onze campagnes stellen we misstanden aan de kaak en creëren we draagvlak onder de bevolking. Bijvoorbeeld dat jongeren via (social) media veel alcoholbeelden zien en daardoor eerder en meer gaan drinken. Ondertussen blijft de alcoholindustrie twijfel zaaien over de schadelijkheid van het product en de effectiviteit van maatregelen. Wij zijn daar een ontzagwekkende tegenkracht voor.”

“Het is gek dat je proost met een product dat schadelijke gevolgen met zich meebrengt.”

Bescherming Online Gokken

Gezondheidsschade door online gokken

Als gezondheidsfondsen hebben we grote zorgen over de gevolgen van online gokken voor het welzijn en de (mentale) gezondheid van jongeren en (kwetsbare) volwassenen. Sinds in 2021 de online gokmarkt legaal geopend is, steeg het totale aantal online gokkers met 61%. Één op de vijf online gokkers is tussen de 18 en 23 jaar. Een toename van gezondheidsschade en verslavingsrisico's onder jongeren en andere kwetsbare doelgroepen door online gokken, staat haaks op het realiseren van de ambitie van het programma Gezonde Generatie; een gezonde generatie in 2040.

Om die reden zetten de samenwerkende gezondheidsfondsen zich in om alle vormen van schade door online gokken, te voorkomen of minimaliseren.

Brandbrief aan de minister

In 2023 organiseerden we elk kwartaal een afstemmingsoverleg met inhoudelijk experts. Op basis van de output van deze overleggen, stuurden we vooruitlopend op de evaluatie van de Wet Kansspelen op

afstand (Wet Koa) in 2024, een brandbrief aan minister Weerwind van Justitie en Veiligheid. Hierin brachten we onze zorgen onder de aandacht en pleitten we voor het zo snel mogelijk treffen van extra beschermende maatregelen.

Naar aanleiding van deze brief zijn we onder andere in overleg gegaan met het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de Nationaal Rapporteur Verslavingen (NRV) en verschillende maatschappelijke organisaties. In combinatie met de door andere partijen uitgeoefende druk, is door het ministerie op onderdelen gehoor gegeven aan onze gezamenlijke oproep voor het versneld doorvoeren van extra beschermende maatregelen.

Bredere samenwerking

We hebben de samenwerking met andere goede doelen organisaties en maatschappelijke partijen op dit dossier verbreed. Het doel van de samenwerking is om de druk op de beleidsmakers te vergroten voor nog effectievere en betere beschermende maatregelen voor mensen die online gokken.

Eind 2023 is besloten om in samenwerking met de Stichting Loterijacties Volksgezondheid (SLV) een gezamenlijke toekomstvisie 'een veilig en verantwoord kansspel-landschap in Nederland', te ontwerpen. In 2024 vormen we een alliantie om de inzet voor gezondheidsbescherming bij (online) gokken verder te ontwikkelen.

Beweegrijke Generatie

Dagelijks bewegen als norm

Alle kinderen en jongeren verdienen een omgeving waarin bewegen, spelen en sporten een vanzelfsprekend onderdeel van de dag is. Veel en gevarieerd bewegen is voor kinderen en jongeren van groot belang, voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid. Maar 40% van de kinderen beweegt onvoldoende. Ook zijn kinderen steeds minder vaardig in bewegen. Dit komt onder andere doordat zitten op de school de norm is, niet iedereen gemakkelijk dicht bij huis kan bewegen en er niet altijd voor iedereen een passend beweeg- of sportaanbod in de buurt is. Daarom is er in 2023 een doorstart geweest van de samenwerking met NOC*NSF onder aanvoering van de Hartstichting en de Hersenstichting. Het gezamenlijke doel is om dagelijks (sportief) bewegen een vast onderdeel te laten worden van het leefpatroon van de nieuwe generatie. Daarvoor ontplooiden we een reeks van activiteiten.

Inspiratiedocument voor gemeenten

In 2023 deelden we een inspiratiedocument met gemeenten. Dit document helpt hen om bewegen en sport actief mee te nemen in de lokale GALA- aanpak (GALA = Gezond en Actief Leven Akkoord).

Politieke campagne

De gezamenlijke politieke campagne vanuit de Gezonde Generatie besteedde ook aandacht aan het belang van bewegen en sporten. Ook kwam het aan de orde in het eerste Gezonde Generatie debat. We riepen de politiek op ervoor te zorgen dat alle kinderen:

- zich motorisch vaardig ontwikkelen en goed leren bewegen;
- structureel minimaal één uur bewegen tijdens een schooldag;
- opgroeien in een woonomgeving waar het makkelijk en leuk is om te bewegen, spelen en sporten;
- toegankelijk kunnen sporten in een gezonde sportomgeving.

Samenwerking Bewegalliantie

We voerden de eerste gesprekken voor een verdere samenwerking met de Bewegalliantie, een netwerkorganisatie waar ongeveer 300 beweegpartners in samenkomen. Samen onderzoeken we hoe we een nieuwe norm kunnen zetten in Nederland. Sporten en bewegen zijn namelijk geen bijzaak, maar essentieel in het dagelijkse leven van opgroeiende kinderen.

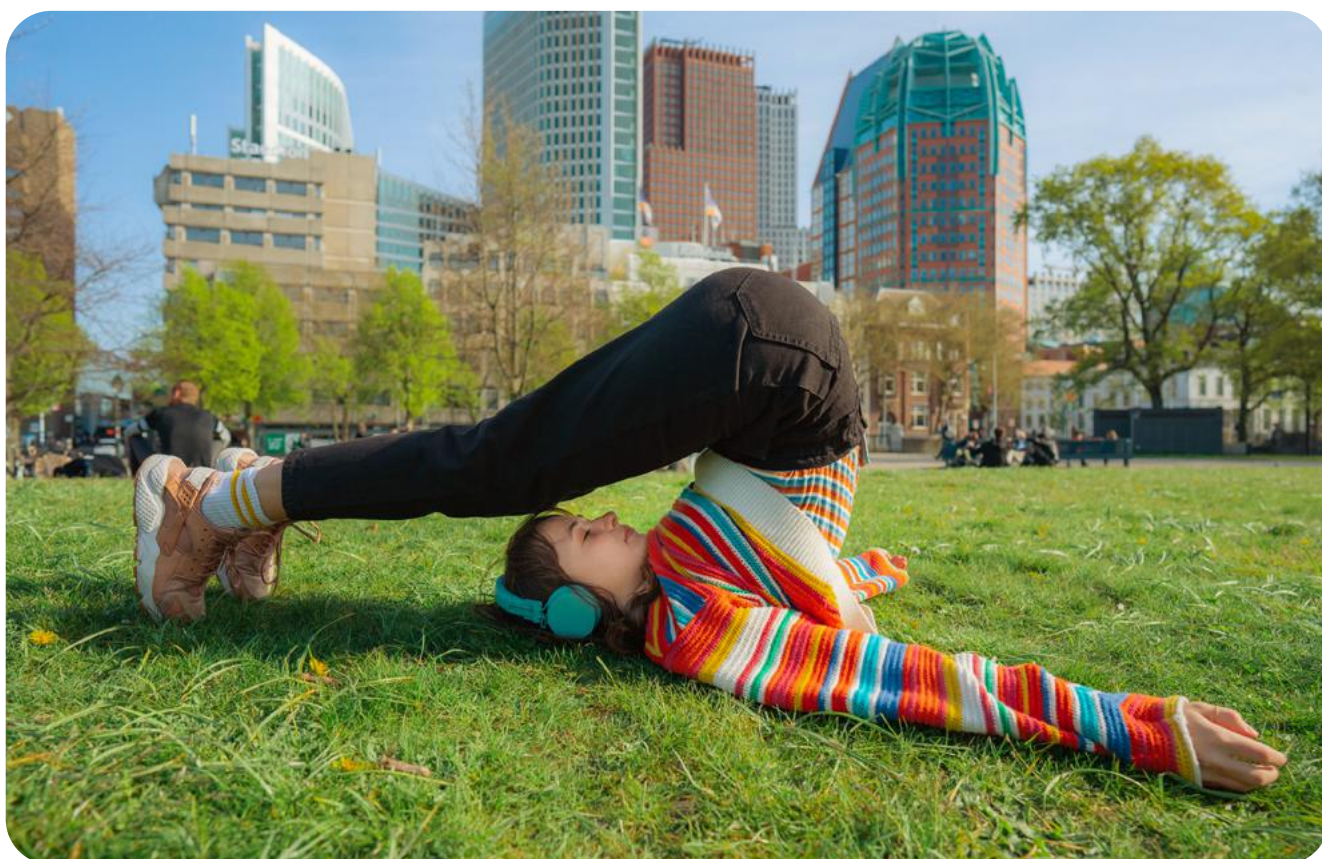
Olympic Moves

Ook in 2023 was de Gezonde Generatie de hoofdpartner van de grootste schoolsportcompetitie van Nederland: Olympic Moves van NOC*NSF en KVLO (Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Oefening). Maar liefst 27.000

middelbare scholieren deden mee aan de regionale finales. In juni gingen 6000 finalisten de uitdaging aan om het schoolkampioenschap te winnen. Het motto van de dag was om plezier te beleven door met elkaar te sporten: 'deelnemen is net zo belangrijk als winnen!'

Bewegen is geen bijzaak

In 2024 gaan we aan de slag met het opzetten van een gezamenlijke communicatiestrategie om te werken aan een nieuwe norm: bewegen en sport zijn geen bijzaak in het dagelijkse leven van opgroeiende kinderen, maar essentieel voor een Gezonde Generatie. We breiden onze lobbyactiviteiten uit en verkennen verdere samenwerking met de Bewegalliantie en andere partijen.

Eerste 1000 Dagen

Een gezonde basis voor een gezonde generatie

Sinds 2019 werken de samenwerkende gezondheidsfondsen samen met de Van Leer Foundation en de Noaber Foundation aan een gezonde start voor ieder kind. De eerste duizend dagen, geteld vanaf het moment van de bevruchting tot de tweede verjaardag, zijn cruciaal voor de rest van ons leven. In geen enkele periode worden er meer biologische mijlpalen gehaald dan in die eerste duizend dagen. Hier moet je het de rest van je leven mee doen. Hoe beter die basis is, hoe groter de kans op een gezond leven. Die gezonde start is dé basis voor de Gezonde Generatie. Vanuit het thema *Eerste 1000 Dagen* helpen wij ouders hun kind een gezonde start te geven.

Stress verminderen

In 2022 inventariseerden we op basis van de input van onze partners de behoeften van ouders met jonge kinderen. Met stip op nummer één staat dat ouders behoefte hebben

aan minder stress gedurende de eerste 1000 dagen van hun kind. Politici, beleidsmakers en de sociale omgeving kunnen bijdragen aan het verminderen van de factoren die deze stress veroorzaken. In 2023 voerden wij daarom [campagne](#) om meer oog te hebben voor ouders, de belangrijkste personen in het leven van kinderen.

'Ode aan jou' en 'Gezond zwanger worden'

Op verschillende manieren communiceerden wij met het publiek over de grote waarde van ouders in het leven van hun kinderen en dat het van belang is ook in ouders te blijven investeren. Zo vertelden beleidsmakers [in video's](#) over de manier waarop zij zelf het ouderschap ervaren. En in de Volkskrant verscheen een grote advertentie tijdens de internationale dag van de ouder. In samenwerking met het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid ontvingen ouders op het consultatiebureau de 'Ode aan Jou'-kaart. Een klein

gebaar om ouders te laten weten hoe waardevol zij zijn voor hun kind. Extra aandacht was er ook voor het thema 'Gezond zwanger worden', onder andere door het maken van een [podcast](#) met Maarten Fischer, David Borman en Nina Pierson, waarin de aanstaande vader centraal staat.

Nieuwe campagne 'Bijspringers'

Bij het verminderen van ongezonde stress is het belangrijk dat ouders

weer op kunnen laden. Om de sociale omgeving van ouders bewust te maken van de belangrijke rol die zij daarbij kunnen spelen, zijn we in 2023 begonnen met het ontwikkelen van een nieuwe campagne '[Bijspringers](#)'. Deze campagne wordt in 2024 gelanceerd met als doel om burens, ooms, vrienden en schoolpleinmoeders te inspireren wat vaker andere ouders te ondersteunen. Even bijspringen dus.

Gezonde Voedselomgeving

Altijd en overal een gezonde voedselkeuze

Een gezonde voedselomgeving en een gezond voedingspatroon zijn belangrijke voorwaarden voor een gezonde samenleving en de Gezonde Generatie. Maar de huidige voedselomgeving verleidt voortdurend tot ongezonde voedselkeuzes. Op dit moment heeft meer dan de helft van de volwassenen en één op de acht kinderen in Nederland overgewicht. Zij lopen een hoger risico op chronische ziekten. Daardoor neemt de kwaliteit van leven af, terwijl de zorgkosten toenemen, evenals de druk op de gezondheidszorg en arbeidsmarkt. Sinds 2021 werken het Diabetes Fonds, Gemeente Amsterdam, de Hartstichting, JOGG, de Maag Lever Darm Stichting, de Nierstichting en Unicef Nederland samen om in 2035 een gezonde voedselomgeving te bereiken, waarin onze kinderen kunnen opgroeien.

Campagne 'Op zoek naar gezond'

In 2023 lanceerden we de publiekscampagne 'Op zoek naar gezond'. Aan de hand van drie mini-documentaires onderzochten journalist/documentairemaker Fidan Ekiz, radio- en tv-presentator Renze Klamer en actrice Hanna Verboom, waarom het

ons en onze kinderen zo moeilijk wordt gemaakt om gezond te eten en te drinken. Uit de effectmeting blijkt dat de campagne goed werd gewaardeerd, er veel mensen zijn bereikt en dat zij zich na afloop van de campagne meer bewust zijn over de ongezonde voedselomgeving.

Lobby voor nieuwe wetgeving

Onze lobby voor nieuwe wetgeving werd dit jaar in politiek Den Haag goed opgepakt. Onderwerpen die aan bod kwamen, waren;

- de slimme suikertaks op non-alcoholische dranken;
- een structurele verlaging van de prijs van groente en fruit;
- de regulering van voedselaanbod in de schoolomgeving;
- een verbod op kindermarketing voor ongezonde voeding;
- de bindende maatregelen voor productverbetering.

Wij zijn opgetogen dat een aantal van de door ons voorgestelde maatregelen door politieke partijen eind 2023 in hun verkiezingsprogramma's is opgenomen.

'Gezonde voedselomgeving' op de agenda

Met verschillende maatschappelijke

organisaties zijn we in 2023 gestart met de ontwikkeling van een maatschappelijke agenda voor een Gezonde Voedselomgeving. Door deze samenwerking weten we elkaar beter te vinden, ondersteunen we elkaars initiatieven en treden we krachtiger op in de media en aan overlegtafels, zoals het Nationaal Preventieakkoord. Zo namen wij samen met het GroentenFruit Huis het initiatief voor het manifest '0% BTW op groente en fruit,' dat door vele politieke partijen, maatschappelijke organisaties en supermarkten in Den Haag werd ondertekend.

Al deze inspanningen hebben ertoe bijgedragen dat in 2023 de gezonde voedselomgeving hoger op de maatschappelijke agenda staat. Het onderwerp is in de kranten, radio en televisie, (sociale) media en politiek niet meer te vermijden.

Draagvlak verder vergroten

In 2024 gaan we de volgende fase in met de publiekscampagne 'Op zoek naar gezond', om het bewustzijn en maatschappelijk draagvlak verder te vergroten voor een gezonde voedselomgeving, met name voor kinderen. Daarnaast zetten we opnieuw in op de (derde) Superlijst Gezondheid van onderzoekstichting Questionmark. Dit is een benchmark onder de acht grootste supermarktketens, waarin gemeten wordt hoe supermarkten zich inzetten om consumenten te stimuleren gezonder te eten en te drinken. Bovendien blijven we lobbyen voor wettelijke maatregelen en stimuleren we het draagvlak bij de politiek voor de gezonde voedselomgeving.

Fastfood-locaties

40%

Het aantal fastfoodlocaties groeit hard: sinds 2011 zijn er 40% meer fastfoodlocaties in de omgeving van scholen.

Supermarkten

80%

van het voedingsaanbod in supermarkten is ongezond.

Kosten

€79 miljard

bedragen de jaarlijkse kosten van obesitas en overgewicht.

€1,6 miljard

wordt er per jaar uitgegeven aan reclame en promotie door de voedingsmiddelenindustrie, waarvan ongeveer 80% aan de promotie van ongezonde voeding.

“Angst
voor
betutteling
moeten
we
loslaten”

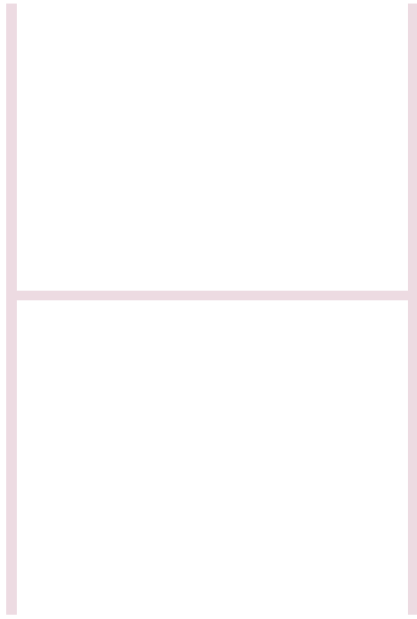
Een gezonde leefstijl? Dat is aan Hans Snijder wel besteed. Als hij niet in of op het water te vinden is om te zwemmen, roeien of zeilen, dan tref je hem wel wandelend aan om aan zijn 10.000 stappen of meer te komen. Sinds zijn werk bij de Hartstichting is hij nog bewuster geworden van de ongezonde (voedsel)omgeving en de gevolgen daarvan.

Hans Snijder

Directeur-bestuurder van de Hartstichting

Hans heeft daarnaast een aantal onbezoldigde nevenactiviteiten: hij is o.a. board member van de European Heart Network, lid bestuur GvRV (Gezondheidsfondsen voor Rookvrij), lid raad van toezicht DCVA (Dutch Cardiovascular Alliance) en lid van de strategic advisory board Regmed XB.

Hans: “Als je naar de cijfers kijkt dan blijkt dat de nood echt aan de man is. Op dit moment heeft meer dan de helft van de mensen overgewicht en is één op de acht kinderen in Nederland te zwaar. Overgewicht verhoogt weer het risico op verschillende ziektes, waaronder hart- en vaatproblematiek, waaraan nu 1,7 miljoen mensen lijden. Verandert er niets dan komen daar in tien jaar tijd nog eens een miljoen mensen bij. Dat alles geeft een enorme druk op de zorg en brengt torenhoge maatschappelijke kosten met zich mee.

De zorg is al aan het vastlopen en er moet echt wat gebeuren, willen we ervoor zorgen dat die zorg in de toekomst voor iedereen toegankelijk blijft. Zeker omdat we uit onderzoek weten dat een deel van de ziekenhuisbezoeken door een gezonde leefstijl te voorkomen of op z'n minst uit te stellen is.”

Ongezonde voedselomgeving

“We eten te veel, we drinken te veel en we bewegen te weinig. Als het om overgewicht gaat is het heel makke-

lijk om daarbij naar het individu te wijzen en te zeggen; dat is uw eigen schuld. Het ligt veel complexer; natuurlijk heeft iedereen een eigen verantwoordelijkheid voor zijn gezondheid. Bij de Hartstichting spreken we daar mensen ook op aan, maar we moeten daarnaast ook echt naar de omgeving kijken. Op iedere hoek van de straat is ongezond eten te eten koop en 80% van het aanbod in de supermarkt is ongezond. Dan is het niet gek dat de cijfers voor het aantal mensen met obesitas blijven stijgen.

“We eten te veel,
we drinken te
veel en
we bewegen
te weinig.”

Hans Snijder

Directeur-bestuurder
van de Hartstichting

De voortgangsrapportage van het Nationaal Preventieakkoord laat ook zien dat het niet snel genoeg gaat. Ik vind dat we daarin ook kritisch naar onszelf moeten kijken. Wat lukt al wel goed en wat kunnen en moeten we beter doen? Hoe kunnen we bijvoorbeeld de impact van campagnes nog nauwkeuriger meten? In onze gelede- ren worden gesprekken gevoerd over het afzenderschap en de te behalen resultaten. Dat zijn nuttige discussies om te voeren.”

Wet- en regelgeving nodig voor verandering

“De kracht van de 22 samenwerkende fondsen is dat we gezamenlijk draagvlak creëren en maatschap- pelijke druk kunnen uitoefenen om beleidsmaatregelen te realiseren. Kijk je bijvoorbeeld naar roken – waar ook meerdere fondsen de krachten bun- delen- dan zijn daarin de afgelopen jaren stappen gemaakt: de prijs van tabak is gestegen en de beschik- baarheid is omlaag gegaan. Het is bewezen dat dit soort maatregelen werkt. Wat dat betreft moeten we de

angst voor betutteling loslaten. Met wet- en regelgeving kun je din- gen in gang zetten. Dat zie je ook bij de (slimme) suikertaks in Mexico en Engeland; die heeft ertoe geleid dat mensen andere producten kopen. Wij spelen daarbij een belangrijke rol als partner van de overheid. Onder andere door routekaarten uit te stippelen en doelstellingen te formu- leren die zo logisch zijn dat het voor politieke partijen raar wordt om het niet in hun partijprogramma op te nemen. Het is een zaak van de lange adem die daadkracht en doorzet- tingsvermogen vereist. Maar we hebben een plicht om succesvol te willen zijn.”

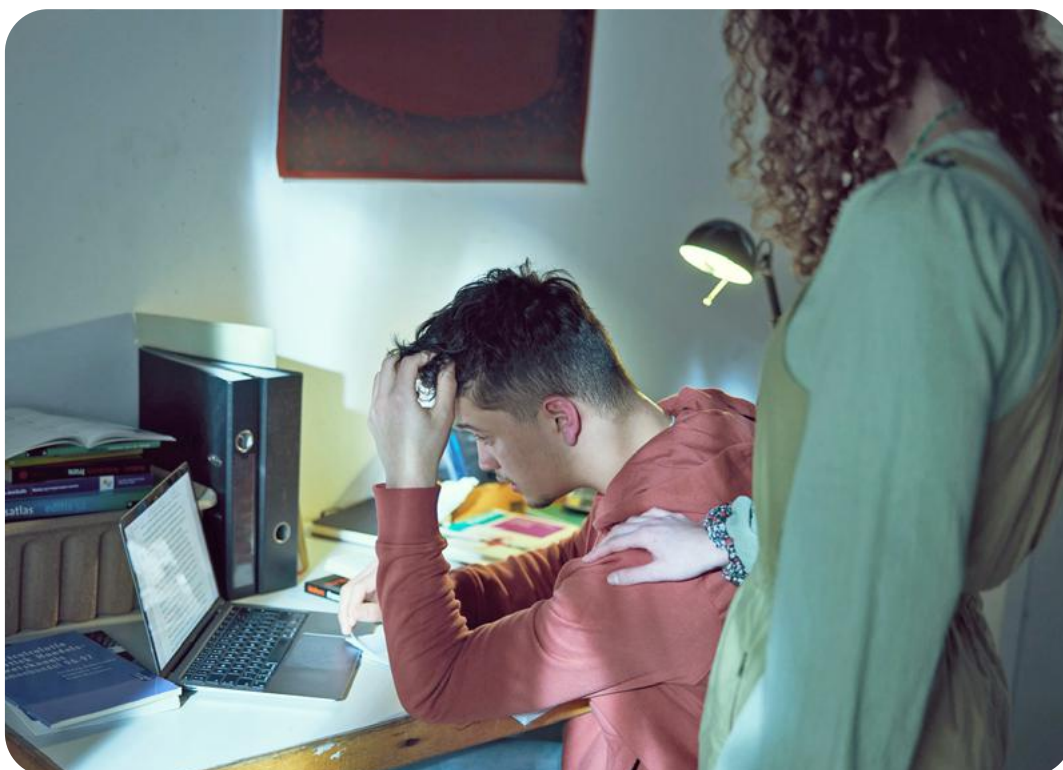
“Op dit moment lijden 1,7 miljoen Nederlanders aan hart- en vaat- problematieken.”

Mentaal Gezonde Leeromgeving

Een weerbare generatie

De mentale gezondheid van onze jeugd staat onder druk. Veel jongeren hebben te maken met ongezonde stress, druk door school, door ouders en in de sociale context. Daarom richten we ons in dit thema op een weerbare generatie die opgroeit in een mentaal gezonde (leer)omgeving die hen ondersteunt, bijstaat en stimuleert. Dit

doen we door jongeren te versterken, een mentaal gezonde omgeving te stimuleren en de maatschappelijke norm rond presteren te veranderen. Het samenwerkingsverband van gezondheidsfondsen slaat onder aanvoering van MIND en de Hersenstichting de handen ineen voor een mentaal gezonde generatie.

Sociale en emotionele vaardigheden in het onderwijs

Vanuit de maatschappij, jongeren, het bedrijfsleven en het onderwijs wordt de roep om een betere balans tussen cognitief leren en sociaal emotioneel leren steeds groter. Zelf hebben we in mei 2023 een petitie aangeboden aan de Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W), namens alle jongeren in Nederland. Dit deden we samen met tal van jongerenorganisaties, zoals CNV Jongeren, LAKS, DWARS, ExpEx, FNO GeestKracht, Jeugdwereld, Augeo Jongerentaskforce, JOB MBO, Jonge Democraten, Jongerenraad Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnland, JongPIT, Lieve Mark, NJR, PINK! en UNICEF Jongerenpanel.

In de petitie pleitten we voor een structurele opname van sociale- en emotionele vaardigheden in het onderwijscurriculum. Hiermee krijgen kinderen en jongeren een steviger basis om tot bloei te komen en om met meer vertrouwen hun toekomst vorm te geven.

Campagne ‘Samen druk verlagen’

Steeds meer jongeren ervaren druk, maar niet altijd is de omgeving zich ervan bewust dat ze ook een belangrijke rol kan spelen in het verlagen van deze druk. We weten dat de sociale omgeving een belangrijke rol speelt bij het verminderen van (chronische) stress en druk in het leven van kinderen en jongeren. In 2023 ontwikkelden we daarom de campagne ‘Samen druk verlagen’ met als doel om in januari 2024 te lanceren. Hierin wordt de maatschappij een spiegel voorgehouden: ‘Hoe kun jij de druk voor jongeren verlagen?’

Veilig Opgroeien

Voorkomen van gezondheidsschade

Eén op de vier jongeren in Nederland heeft meer dan twee ingrijpende jeugdervaringen meegemaakt. Deze kinderen hebben een groter risico op een ongezonde leefstijl en het ontwikkelen van chronische aandoeningen, zowel fysiek als mentaal. Samen met een collectief van kind- en vermogensfondsen werken de samenwerkende gezondheidsfondsen sinds 2021 aan het project 'Voorkomen van gezondheidsschade door ingrijpende jeugdervaringen'. Aan de ene kant willen we een stapeling van ingrijpende jeugdervaringen voorkomen door ouders te versterken, zodat zij hun kind(eren) veilig op kunnen laten groeien. Aan de andere kant versterken we de veerkracht van jongeren die ingrijpende jeugdervaringen meegemaakt hebben, zodat ze zich gezond(er) kunnen doorontwikkelen.

De 'Breinbijsluiter'

In 2023 ontwikkelde het samenwerkingsverband met de vermogensfondsen de '[Breinbijsluiter](#)'. Dit is een (interactieve) educatietool voor

kinderen en omvat werkmateriaal voor professionals, ouders en leerkrachten over stress, tegenslag en veerkracht. Inmiddels is de breinbijsluiter verspreid via onder andere de scholen die ook meedoen aan de Kinderpostzegelactie en via diverse partners zoals Augeo. Veel professionals geven aan met de breinbijsluiter te werken.

Campagne 'Offline influencers'

In december lanceerden we de campagne '[Offline influencers](#)'. Deze campagne had als doel om volwassenen in Nederland bewust te maken van de kracht van aandacht. De reacties op de campagne waren hartverwarmend; van de mensen die meededen aan de campagne en onze partners, tot aan de media en vele anderen die geraakt waren door de verhalen van Shane, Moraya en Nienke.

De campagne 'Offline influencers' had daarnaast een aantal subdoelen:

- Het ondersteunen van jongeren en volwassenen die anoniem hun verhaal kwijt willen. Dit deden we

door te verwijzen naar de Kinder-telefoon, de Alles Oké Supportlijn (jongeren), de oudertelefoon en Mind Korrelatie.

- Het onder de aandacht brengen dat uit onderzoek blijkt dat 1 op de 4 jongeren meer dan twee ingrijpende jeugdervaringen meemaakt. Het blijft nodig ons voor deze jongeren in te zetten, zodat zij gezond op kunnen groeien.
- Volwassenen in de omgeving van kinderen inspireren hoe ze deze jongeren kunnen helpen.

Samen gaan we verder

In 2023 zijn drie thema's binnen de Gezonde Generatie samengevoegd. De oude thema's, Eerste 1000 Dagen, Mentaal Gezonde Leeromgeving en Veilig Opgroeien, komen nu samen in één overkoepelend thema Veerkrachtig Opgroeien. Dit thema is gericht op het versterken van het welbevinden van kinderen, jongeren en hun ouders door het verminderen van ongezonde stress. Vanaf 2024 werken we hiervoor samen met MIND, Hersenstichting en de betrokken vermogensfondsen.

“Investeren
in kinderen
is investeren
in de
samenleving”

Leontien Peeters

Representative Van Leer Foundation

Leontien was tot voor kort Representative bij de Van Leer Foundation, een van de grootste particuliere vermogensfondsen in Nederland. Eerder was zij actief voor organisaties die sociaal ondernemers wereldwijd helpen.

Investeren in kinderen is uiteindelijk investeren in de samenleving, vanuit die gedachte werd 65 jaar geleden het vermogensfonds Van Leer Foundation opgericht. De foundation is wereldwijd actief en verbetert het welzijn van baby's, peuters, kleuters én hun ouders en andere verzorgers. Leontien Peeters was jarenlang betrokken bij het realiseren van die missie. Voordat ze nieuwe werkavonturen aangaat, blikt ze met ons terug op de ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de samenwerking met de samenwerkende gezondheidsfondsen.

Leontien: “De focus van de foundation was in de beginjaren vooral gericht op voorschoolse educatie en is, mede door voortschrijdend wetenschappelijk inzicht op het gebied van hersenontwikkeling, verschoven naar de periode van de zwangerschap tot de leeftijd van vijf jaar. In die fase gebeurt er veel wat van invloed is op de gezondheid en het welzijn later in het leven. Ouders zijn daarbij ontzettend belangrijk, zij spelen een grote rol bij die gezonde start. Toch zien we dat daar nog maar weinig aandacht voor is.”

De neiging is vaak om vanuit het belang van de kinderen de ouders te zien als probleem, in plaats van ze te eren als de sociale bouwstenen die ze zijn. Vanuit dat oogpunt zijn ouders centraal komen te staan binnen onze strategie. We kijken wereldwijd -samen met onder andere de overheid als belangrijke partner- wat ouders nodig hebben om hun kinderen een goede start te geven, maar ook wat we in de omgeving van

“Ouders worden vanuit de maatschappij nog veel te weinig gesteund, terwijl er wel snel met de vinger naar hen wordt gewezen als er iets mis is met het kind.”

Leontien Peeters

Representative bij de Van Leer Foundation

gezinnen met jonge kinderen kunnen verbeteren. Zo werken we in landen als Brazilië en Jordanië samen met architecten, stedenbouwkundigen en beleidsmakers om steden een prettiger plek voor gezinnen te maken. De laatste jaren zijn we ook steeds meer gaan samenwerken met andere maatschappelijke organisaties, vermogensfondsen en natuurlijk de samenwerkende gezondheidsfondsen. Dit om duurzaam en op grote schaal verschil te kunnen maken. In de toekomst willen we nog strategischer gaan samenwerken met andere vermogensfondsen.”

Ode aan ouders

De samenwerking met de gezondheidsfondsen is heel prettig en doelgericht. Beiden willen we de belangrijke rol die ouders spelen in de eerste duizend dagen en daarna, benadrukken. Wij hebben op dat gebied, net als de gezondheidsfondsen veel kennis en ervaring, maar het collectief van samenwerkende gezondheidsfondsen is door haar duidelijke

profiel en achterban een betere boodschapper van dit verhaal dan wij als vermogensfonds alleen. Gezamenlijk kunnen we thema's agenderen, motiveren en inspireren. Daarbij is het altijd een afweging, wat je kan doen voor gezinnen die het nú moeilijk hebben en wat we doen om een normverandering op gang te brengen? Dat laatste vraagt om een lange termijnvisie.

Het is mooi om te zien dat het belang van de eerste duizend dagen, mede door betere wetenschappelijke onderbouwing en onze gezamenlijke inspanningen, op de kaart is komen te staan. Wat dat betreft was 2023 met de val van het kabinet een uitdagend jaar. Verschillende organisaties hebben zich toen snel herpakt, en het heeft er juist voor gezorgd dat we nog sterker onze krachten zijn gaan bundelen. Het vertrouwen in deze aanpak en deze toekomstvisie is onverminderd. De kinderen van nu, zijn de ouders van de toekomst.“

GEZAMELIJKE
PROGRAMMA'S

Onderzoek

56

Immunologie

58

Humane meetmodellen

60

Leefstijlgeneeskunde

61

Regeneratieve geneeskunde

Ziekteoverstijgend onderzoek

Het samenwerkingsverband van gezondheidsfondsen is een belangrijke financier van wetenschappelijk onderzoek. Waar ieder individueel fonds zich richt het financieren van ziektespecifiek onderzoek, richten wij ons als collectief op ziekteoverstijgend onderzoek. De onderzoeken leveren een bijdrage aan preventie, behandeling, genezing van aandoeningen en het verbeteren van kwaliteit van leven voor iedereen. Daarnaast verbinden we maatschappij en wetenschap door maatschappelijke vraagstukken te agenderen voor onderzoek.

Een geactualiseerde onderzoeksvisie

In 2023 evalueerden en actualiseerden we onze onderzoeksvisie. Deze gezamenlijk opgestelde onderzoeksvisie laat zien welke rol en ambities wij als collectief van gezondheidsfondsen hebben, welke principes de basis vormen voor onze activiteiten en welke voorwaarden we stellen als het gaat om onderzoek. Alle onderzoeksactiviteiten moeten voldoen aan de volgende principes: ze zijn impactvol, het

betreft mensgerichte wetenschap en is van maatschappelijke waarde. De onderzoeksvisie vormt de leidraad in het opzetten en monitoren van de onderzoeksprogramma's.

Impactvol en toegankelijk onderzoek

Ook actualiseerden we de 'Impact Inspiratiewijzer'. Met de 'Impact Inspiratiewijzer' willen we gezondheidsfondsen, onderzoekers en consortia inspireren om een impactgerichte aanpak uit te voeren tijdens onderzoek. Dit doen we door het geven van concrete suggesties. Een werkgroep van leden ontwikkelde deze tool om onderzoek met maatschappelijke impact te bevorderen. Wij vinden het belangrijk dat beschikbaar onderzoeksgeld optimaal besteed wordt en dat de wetenschap en de maatschappij optimaal profiteren van de onderzoeksresultaten.

Daarnaast vinden wij een gezond onderzoeksklimaat belangrijk, waarbij uitkomsten van onderzoek maatschappelijk toegankelijk zijn. In 2023 startte daarom een nieuwe werkgroep van leden die onder

andere werkte aan een aanpassing van het standpunt Open Science. Deze wordt in 2024 afgerond.

Onderzoeksfanciering

Samen met Topsector Life Sciences and Health (Health~Holland) financieren de samenwerkende gezondheidsfondsen het onderzoek met middelen van de Publiek-Private

Samenwerkingen-toeslag (PPS-toeslag). In 2023 financierden we onderzoek op de volgende thema's:

- Immunologie
- Humane Meetmodellen
- Leefstijlgeneeskunde
- Regeneratieve geneeskunde

“Focus op
impact voor
de patient”

Als operations manager is Laila El Aziz medeverantwoordelijk voor het financieren van publiek-private samenwerkingen op het gebied van onderzoek binnen de Topsector Life Sciences & Health (Health~Holland). Ze werkt daarvoor nauw samen met medewerkers van het bureau van de samenwerkende gezondheidsfondsen als met de individuele fondsen.

Laila: “Ik ben blij met de grote betrokkenheid van de gezondheidsfondsen en de input die ze leveren voor de invulling van verschillende onderzoeksprojecten. Alle gezondheidsfondsen staan heel dicht bij hun achterban en weten als geen ander wat de noden zijn. Die informatie is ontzettend waardevol en zorgt ervoor dat het onderzoek dat gedaan wordt en de daaruit voortvloeiende innovaties zoveel mogelijk worden afgestemd op de wensen en behoeften van patiënten. Daarbij is het mooi om te zien dat de missie van de samenwerkende gezondheidsfondsen en die van het Ministerie van VWS sterk overeenkomen. Een goede reden om samen op te trekken en daardoor zoveel mogelijk impact te genereren.”

Kennis- en innovatieagenda

Die focus op impact voor de patiënt komt tot uiting in de recente livegang van de nieuwe vierjarige Kennis- en Innovatieagenda (KIA). Deze is sa-

men met diverse partners samengesteld, waaronder patiënten, beleidsmakers, ministeries, gezondheidsfondsen en de samenwerkende gezondheidsfondsen.

Laila: “De KIA heeft onder andere als doel om de komende jaren samen te werken aan innovatieve oplossingen voor de gezondheids- en zorgsector. Daarbij wordt nu nog meer dan voorheen gekeken naar de meerwaarde voor patiënten, mede door de input van de gezondheidsfondsen. Door de samenwerking zijn de budgetten groter, wat meer slagkracht geeft.

De samenwerkende gezondheidsfondsen en Topsector Life Sciences & Health hechten bij de samenwerking veel belang aan ziekte overstijgende onderwerpen. Een goed voorbeeld daarvan zijn de in 2023 gestarte projecten rondom immunologie, aangezien een niet goed werkend immuunsysteem de oorzaak kan zijn van verschillende ziektebeelden.”

Laila El Aziz

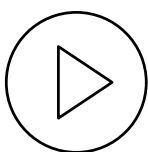
**Operations manager
Topsector Life Sciences &
Health (Health~Holland)**

Laila werkt in haar functie nauw samen met zowel de samenwerkende gezondheidsfondsen als individuele fondsen.

NL Health~Holland

Immunologie

Bij uiteenlopende ziekten speelt ontregeling van het immuunsysteem een cruciale rol, onder andere bij infectieziekten, kanker, allergieën en auto-immuunziekten. Met het onderzoeksprogramma Immunologie beogen we voor zoveel mogelijk immunologische aandoeningen, behandelingen op maat mogelijk te maken. In plaats van dat er gekeken wordt naar een bepaald ziektebeeld, kijkt men naar de achterliggende oorzaak: een fout in het immuunsysteem.

ImmuneHealthSeed

Op 1 juli 2023 is het project [ImmuneHealthSeed](#) van start gegaan. De verwachting is dat het ziekteprofiel van sommige auto-immuunziekten overeenkomsten vertoont en dat inzicht in het onderliggende ziekteprofiel kan voorspellen welke therapie het beste en blijvend zal werken.

Dit 4-jarige project borduurt voort op de resultaten die behaald zijn in de eerder door ons gefinancierde projecten [TIMID](#), [DC4Balance](#) en [Target2B](#). De resultaten van deze eerste drie projecten en een video over het belang van een goedwerkend immuunsysteem zijn [openbaar](#) gemaakt via de website van de samenwerkende gezondheidsfondsen. ImmuneHealthSeed is onderdeel van een overkoepelend publiek-privaat partnerschap genaamd ImmuneHealthXL, dat op dit moment wordt vormgegeven.

Doelgericht samenwerken

Bij de monitoring van het project zijn zowel de wetenschappelijke voort-

gang als de mate waarin de resultaten in de praktijk toegepast kunnen worden belangrijk. We stimuleren onderzoekers daarom om doelgericht te werken en samenwerkingen te vormen met gebruikers van de ontwikkelde kennis zoals artsen, patiëntvertegenwoordigers en

bedrijven. De monitoring vindt plaats op basis van voortgangsrapportages en het bijwonen van gebruikercommissievergaderingen waar alle partijen die betrokken zijn bij het project aanwezig zijn.

Humane Meetmodellen

Veel gezondheidsonderzoek wordt met behulp van proefdiermodellen gedaan. Deze modellen blijken niet altijd goed voorspelbaar voor de mens. Humane meetmodellen nemen de mens als uitgangspunt en zijn bijvoorbeeld gebaseerd op humaan weefsel en humane data. De verwachting is dat humane meetmodellen de situatie in de mens beter benaderen dan proefdiermodellen. Maar op dit moment zijn humane meetmodellen voor veel onderzoeksvragen nog niet (voldoende) ontwikkeld of worden ze nog niet geaccepteerd door bijvoorbeeld autoriteiten of bedrijven. Om de ontwikkeling van humane meetmodellen te stimuleren, is het onderzoeksprogramma Humane Meetmodellen opgezet, in samenwerking met Topsector Life Sciences and Health (Health~Holland), NWO-domein Toegepaste en Technische Wetenschappen (TTW) en ZonMw. Daarnaast zijn we aangesloten bij de landelijke Transitie naar Proefdiervrije Innovatie.

Derde Programmadag Humane Meetmodellen

In 2023 werd de derde Programmadag Humane Meetmodellen georganiseerd. Tijdens deze jaarlijkse programmadag delen we kennis met elkaar en stimuleren we de onderlinge verbinding tussen de 13 gefinancierde projecten. Tijdens deze editie stond, naast de voortgang van de projecten, de acceptatie van humane meetmodellen centraal. Met presentaties en een paneldiscussie werd dit onderwerp vanuit het perspectief van regelgevers, patiënten en klinici besproken.

Monitoring

Het afgelopen jaar hebben we alle projecten gemonitord op basis van voortgangsrapportages en het bijwonen van gebruikercommissievergaderingen waar alle partijen die betrokken zijn bij het project, aanwezig zijn. De voortgang van alle projecten is goedgekeurd. Eind 2023 is het eerste project uit dit programma gereed gekomen.

Visie op humane meetmodellen en dierproeven

In 2023 hebben we onze [visie](#) op dierproeven, humane meetmodellen en het stimuleren van proefdiervrij onderzoek vernieuwd.

Nieuwe subsidieronde

De leden hebben besloten om in 2024 een derde subsidieronde te openen in samenwerking met Health~Holland en ZonMw. Deze ronde is gericht op de doorontwikkeling van humane meetmodellen.

Leefstijl- geneeskunde

Het potentieel van leefstijlinterventies voor herstel, behandeling en verbetering van kwaliteit van leven is groot. Toch worden deze interventies tot op heden nog beperkt toegepast. Daarom hebben de samenwerkende gezondheidsfondsen, ZonMw en Topsector Life Sciences & Health (Health~Holland) in 2023 gezamenlijk een nieuw onderzoeksprogramma “Leefstijl in de zorg: effectiviteit en werkingsmechanismen”, opgezet. Dit richt zich op het inzetten van leefstijl als onderdeel van de geneeskundige behandeling van ziekten. Met dit programma financieren we onderzoek naar betere bewijsvoering en implementatie van leefstijlinterventies.

Subsidieoproep

Samen met ZonMw en Health~Holland hebben we in 2023 een subsidieoproep geopend. De oproep had als doel om betere bewijsvoering te verzamelen, waarmee wij het implementeren van leefstijlinterventies in de zorg willen stimuleren. In totaal zijn er 13 projecten gehonoreerd binnen twee ziekteoverstijgende thema's 'Onderzoek naar de effectiviteit van de inzet van leefstijl binnen de zorg' en 'Onderzoek naar generieke (biologische en/of gedrags-)

werkingsmechanismen van leefstijl'. Deze projecten gaan in 2024 van start.

Coalitie 'Leefstijl in de Zorg'

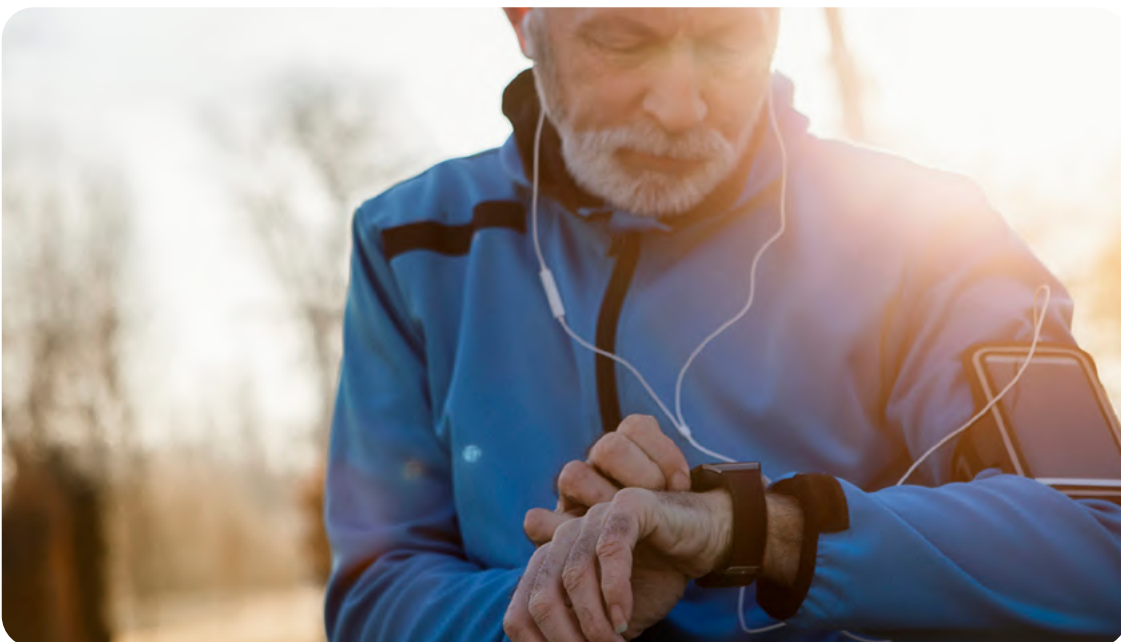
Het afgelopen jaar heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een nationale Coalitie Leefstijl in de Zorg opgericht met als doel om leefstijlgeneeskunde integraal onderdeel te maken van de gezondheidszorg. Het samenwerkingsverband van gezondheidsfondsen is partner van deze coalitie en kernteamlid van Team Onderzoek. In december heeft dit team een Strategische Kennisagenda gepubliceerd en overhandigd aan minister Kuipers van VWS.

Regeneratieve geneeskunde

Regenerative Medicine Crossing Borders (RegMedXb) is een publiek-privaat partnerschap dat zich richt op het herstellen van ziek, beschadigd of gedegeneerd weefsel en organen. Veel onderzoek binnen dit partnerschap is orgaan- of ziektespecifiek, maar er zijn ook ziekteoverstijgende vraagstukken. De samenwerkende gezondheidsfondsen hebben twee ziekteoverstijgende projecten binnen RegmedXb gefinancierd.

Het eerste project, het *Organoid immunology project*, richtte zich op het krijgen van inzicht in de potentiële immuunrespons van patiënten die behandeld worden met verschillende organoïden of functionele mini-organen. Dit project is in 2023 afgerond. In het onderzoek zijn belangrijke inzichten opgedaan die meegenomen kunnen worden in vervolgonderzoek.

Het tweede project, *Large scale iPSC expansion technologies*, was gericht op het opschalen van de technologie. Ook dit project is afgerond en de resultaten worden gebruikt in (ziektespecifiek) vervolgonderzoek.

GEZAMELIJKE
PROGRAMMA'S

Kwaliteit van Leven

64
Goed
werkgeverschap

65
Programmastrategie

67
Practice what
we preache

Een betekenisvol leven en participeren in de samenleving

Kwaliteit van Leven gaat in essentie om het hebben van een betekenisvol leven en participeren in de samenleving. Meedoen in de samenleving en passend werk hebben, is heel belangrijk voor de (ervaren) gezondheid. Ruim de helft van de mensen met een chronische aandoening¹ heeft nu geen werk. Ook is er een toenemende druk op de werkende die mantelzorgtaken vervult, door de vergrijzing en grote tekorten aan zorgpersoneel. Daarom investeren wij gezamenlijk in het programma Kwaliteit van Leven, waarbij we streven naar een hoger ervaren kwaliteit van leven van onze achterban; mensen met een chronische aandoening, ziekte of mantelzorgrol.

Goed werkgeverschap en een steunende werkomgeving

Onze ambitie is dat in 2030 meer mensen met een chronische aandoening en mantelzorgrol werk hebben dat bijdraagt aan hun kwaliteit van leven. Werk dat energie geeft, binnen een gezonde werkomgeving, waar er open gesproken wordt over het hebben van gezondheidsuitdagingen of een zorgtaak. Wij geloven dat goed werkgeverschap, inclusief een steunende werkomgeving, winst oplevert voor iedereen. Het is niet alleen van persoonlijke waarde voor de werknemer zelf, maar het is ook van maatschappelijke en economische waarde.

¹ Onder chronische aandoening wordt verstaan: een langdurige of chronische ziekte, aandoening (psychisch of lichamelijk) of handicap.

Werk

32%

van de potentiële Nederlandse beroepsbevolking (18-65 jaar) heeft een chronische aandoening. Dat zijn meer dan 3,6 miljoen mensen. Komende jaren zal dit aantal alleen maar stijgen, vanwege 'langer leven' en 'langer werken'.

50%

van de mensen die een chronische aandoening hebben, werkt.

80%

van de mensen die gezond zijn, werkt.

Voor het werkbehoud van mensen met een chronische aandoening of mantelzorgrol is een positief werkklimaat en begrip en steun vanuit de werkomgeving cruciaal:

- Het risico op instroom van medewerkers met een chronische aandoening in de WIA neemt met 49% af bij meer sociale steun vanuit het werk.
- Mantelzorgers die begrip ervaren van hun leidinggevende melden zich tot twee keer minder vaak ziek dan mantelzorgers die dat begrip missen.

Programmastrategie

Eind 2022 is het programma Kwaliteit van Leven van start gegaan en in 2023 zijn de eerste stappen gezet in het uitvoeren van de programmastrategie. Zo hebben we een grootschalig werkgeversonderzoek laten uitvoeren door onafhankelijk onderzoeksbureau Ipsos I&O. Met in totaal 2.700 werkgevers (directeuren, HR en leidinggevenden) die de enquête hebben ingevuld, hebben we goed zicht gekregen op de kennis en houding van werkgevend Nederland.

Mantelzorg

18%

van het totale ziekteverzuim is mantelzorg gerelateerd. De druk op de mantelzorgers stijgt.

1 op de 4

werkenden combineert werk met mantelzorgtaken.

Het onderzoek maakt onder andere duidelijk dat:

- Het aandeel mensen met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol in de maatschappij en op de eigen werkvloer sterk onderschat wordt.
 - Er een laag bewustzijn en beperkt urgentiegevoel is ten aanzien van werkbehoud van deze doelgroepen.
 - Werkgevend Nederland geen goed beeld heeft van de mogelijke belemmeringen op het werk en de rol die zij kunnen spelen in het voorkomen van uitval van deze doelgroepen.
- De inzichten uit het onderzoek worden meegenomen in het verder uitwerken van onze (communicatie) strategie en impactmonitoring.

Als samenwerkende gezondheidsfondsen geloven we dat een collectieve norm- en gedragsverandering nodig is om onze ambitie te realiseren. Een duurzame en breed gedragen verandering in gang zetten kunnen we niet alleen. Daarom is in 2023 actief ingezet op netwerkontwikkeling, gesprekken met experts en andere partijen die met deze thematiek werken en/of activiteiten uitvoeren.

Practice what we preach

Hoe doen we het zelf als gezondheidsfondsen voor mensen met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol? Hier gaan we, als onderdeel van het programma, zelf mee aan de slag. Practice what we preach is ingestoken als leerproces, waarbij we als gezondheidsfondsen kijken naar wat al goed gaat en waar aanknopingspunten voor verbetering liggen. Zo hebben in 2023 verschillende focusgroepen plaats gevonden met 'ervaringsdeskundige' werknemers bij de fondsen. Deze gesprekken over hun ervaringen en behoeften hebben tot waardevolle input geleid voor een verdere aanpak van het programma.

Als onderdeel van het programma is in 2023 de Themagroep HR opgericht. In deze groep zijn HR-medewerkers van verschillende gezondheidsfondsen vertegenwoordigd. De bijeenkomsten richten zich op het actief uitwisselen van kennis en ervaringen over wat goed werkgeverschap inhoudt ten aanzien van medewerkers met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol. In samenwerking met de Themagroep HR en directeuren van de gezondheidsfondsen hebben we de ambitie geformuleerd om in 2028 de beste werkplek te zijn voor onze eigen achterban.

“Investeren in goed werkgeverschap voor mensen met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol verrijkt je organisatie met andere perspectieven. Zo vind je uiteindelijk beter de aansluiting met een breder maatschappelijk publiek.”

Lucas Ruijs, Teamleider HR bij Longfonds, onderdeel van het Kwaliteit van Leven Projectteam en de Themagroep HR.

Vooruitblik

Kunnen (blijven) werken met een chronische aandoening of als mantelzorger is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In 2024 ontwikkelen we samen met leden, ervaringsdeskundigen en stakeholders ons gezamenlijke verhaal en communicatiestrategie om meer bewustwording te creëren rondom het belang van investeren in werkbehoud van deze vaak onzichtbare en onderschatte doelgroepen.

.....

Voor een overzicht van de gebruikte bronnen kunt u contact opnemen met secretariaat@gezondheidsfondsen.nl

René van Hooren

Manager Impact & Bestedingen bij HandicapNL

René is Manager Impact & Bestedingen bij HandicapNL. Hij studeerde sociale economie en filosofie en werkt al 30 jaar in het sociale domein.

“Werk geeft betekenis”

Dat enthousiasme aanstekelijk is, merk je direct als je in gesprek gaat met René van Hooren. Als manager impact en bestedingen bij HandicapNL zet hij zich in om de wereld beter te maken voor verstandelijk en lichamelijk gehandicapten. Helemaal vreemd is dat niet, zijn vader werkte zijn hele leven met mensen met een beperking. HandicapNL maakt een kansrijke samenleving voor iedereen mogelijk en richt zich op drie leefgebieden: wonen, werk en vrije tijd. Daarbij is er extra focus op werk. HandicapNL maakt actief deel uit van het Projectteam, de Stuurgroep en de Themagroep HR binnen het Kwaliteit van Leven programma.

“We weten uit onderzoek dat werk enorm veel betekenis geeft aan een leven. Dat zit hem in verschillende aspecten; het geeft structuur, gaat eenzaamheid tegen, zorgt voor financiële onafhankelijkheid en maakt je gezonder.”

Iedereen aan het werk dus, zou je zeggen. Voor mensen met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol is dat niet zo vanzelfsprekend. De cijfers laten dat ook zien; 50% van de mensen met een chronische aandoening werkt. Van de mensen die gezond zijn werkt 80%.

René: “Werkgevers zijn vaak op zoek naar ideale werknemers en zijn zich niet altijd bewust van mensen die net een beetje extra nodig hebben aan ondersteuning. Mensen met een chronische aandoening kunnen vaak prima, met behulp van wat aanpassingen en goede afspraken, werken. Hetzelfde geldt voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap. Toch heeft maar één op de twintig werkgevers mensen met een handicap aan het werk. Vaak is het koudwatervrees van werkgevers of weten ze simpelweg niet hoe ze met een kleine aanpassing een groot verschil kunnen maken. Leidinggevenden kunnen bijvoorbeeld een open gesprek voeren over mogelijke aanpassingen in werktijden. Het

René van Hooren

Manager Impact
& Bestedingen bij
HandicapNL

gaat ook om bewustwording creëren en vooroordelen wegnemen. Van mensen met een handicap wordt helaas regelmatig gedacht dat ze dom zijn. Er zijn ook andere drempels. Op iedere hoek van de straat zit een uitzendbureau, maar wil je inclusief zijn als werkgever en mensen met een handicap in dienst nemen dan moet je daarvoor naar een speciaal bemiddelingsbureau. Voor werkzoekende mensen met een beperking is die drempel er andersom ook.”

Samen bereiken we meer

“We zijn blij om actief betrokken te zijn bij het Kwaliteit van Leven programma: ‘samenredzaamheid in de arbeidscontext’. Lachend: dat is nogal een mond vol, maar het betekent in mijn optiek simpelweg dat je mensen in alle soorten en maten welkom heet in een werkomgeving. Dus ook mensen met een aandoening of mantelzorgrol. De cultuur binnen een bedrijf is daarbij van belang. Iedereen -van de directeur tot bij wijze van spreken de schoon-

maker- moet erachter staan om het te laten werken. Samenwerken in SGF-verband geeft daarbij schaal-grootte. Zo zijn er middelen om gedegen onderzoek te doen. Ook kan je op deze manier gezamenlijk echt een systemische verandering op gang brengen, waarbij je toewerkt naar norm- en gedragsverandering, regelgeving en beleid. We kijken dan ook met veel plezier uit naar toekomstige campagnes en de resultaten daarvan.”

“Iedereen aan het werk dus, zou je zeggen. Voor mensen met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol is dat niet zo vanzelfsprekend.”

GEZAMELIJKE
PROGRAMMA'S

Infectieziekten en Antimicrobiële Resistentie

74
Stimuleren van
samenwerking

Naar een passende nationale aanpak voor de zorg voor infectieziekten

Toenemende problemen in de behandeling van infectieziekten (door antimicrobiële resistentie) en mogelijk nieuwe pandemieën bedreigen de volksgezondheid en onze manier van leven fundamenteel. Toch is hier nog niet voldoende aandacht voor en wordt de stem van patiënten onvoldoende gehoord. De samenwerkende gezondheidsfondsen bundelen daarom de krachten met andere partijen uit het veld om de maatschappelijke en persoonlijke impact van infectieziekten en antimicrobiële resistentie te beperken. In 2023 werkten we hiervoor samen met de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), de Nederlandse Vereniging van Internist-Infectiologen (NVII), de Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie (NVMM) en het Erasmus Medisch Centrum. We ontvingen financiële steun vanuit de Immunis Foundation en de Erasmus MC Foundation.

Stimuleren van samenwerking

Samen met onze samenwerkingspartners streven we naar een passende nationale aanpak voor de zorg voor infectieziekten. Dit doen we door op het gebied van preventie, diagnostiek, behandeling, voorlichting en onderzoek, de samenwerking tussen professionals, (potentiële) patiënten, wetenschappers en beleidsmakers te stimuleren. Tot 2035 richten we ons daarbij op het:

- vergroten van het publiek bewustzijn en van het draagvlak voor de aanpak van infectieziekten en resistentieproblematiek;
- organiseren van mensen die te maken hebben met (een hoog risico op) infectieziekten en resistentieproblematiek om hun belangen te behartigen (patiënten- en burgerperspectief);
- bijdragen aan het voortdurend optimaliseren en passend maken van de zorg voor infectieziekten

door preventie, diagnose en behandeling van infecties;

- stimuleren van wetenschappelijk onderzoek gericht op verbetering van preventie, diagnostiek, therapie en zorg, met input van kennisagenda's en patiënten;
- bijdragen aan het krijgen van inzicht en overzicht over de omvang en ernst van infectieziekten en resistentieproblematiek (monitoring) zodat er onder andere beleid op gevoerd kan worden.

Met inspraak van KNCV Tuberculosefonds, Aidsfonds – Soa Aids Nederland, de Nierstichting, Longfonds en de Hersenstichting ontwikkelden we als samenwerkingsverband een plan van aanpak voor de eerste twee punten. De overige punten worden door andere partijen opgepakt.

Vergroten publiek bewustzijn en draagvlak

Onafhankelijk onderzoeksbureau IPSOS I&O voerde in opdracht van ons een onderzoek uit naar de kennis van het Nederlands publiek over de impact van infectieziekten en antimicrobiële resistentie. Met de resultaten van het onderzoek stelden we een communicatiestrategie op. Zo richtten we onze communicatie in de eerste fase op de medewerkers van de gezondheidsfondsen. Het KNCV Tuberculosefonds voerde daarom een onderzoek uit onder de 22 gezondheidsfondsen. In het onderzoek is gevraagd naar de omvang en impact van infectieziekten en antimicrobiële resistentie op de achterban van de fondsen, naar de kennis hierover bij de fondsen, en naar de activiteiten die de fondsen zelf op dit gebied organiseren. Die kennis over infectieziekten & AMR en activiteiten rond dit thema bleek bij de meeste fondsen nog relatief beperkt. Daarom zijn in het najaar van 2023 bij vier fondsen kennissessies gehouden, waarbij gezamenlijk gepoogd is de omvang en impact van infectieziekten & AMR onderbouwd in kaart te brengen. Op basis daarvan wordt een top 3 qua impact voor de achterban van elk fonds geformuleerd. In 2024 komen ook de andere fondsen aan bod.

De stem van de patiënt

In 2023 zijn er verschillende patiënten en zorgprofessionals geïnterviewd. Het resultaat is het boek

‘Leven met een infectieziekte: persoonlijke verhalen van impact en veerkracht.’ Het luisteren naar verhalen van mensen die ervaring hebben met een infectie of antimicrobiële resistentie, is belangrijk om een gesprek te kunnen voeren over zichtbaarheid en bewustwording.

Verder is er in samenwerking met PGO-support een begin gemaakt voor het vormen van een patiënten- en burgerpanel, en hebben we een visie opgesteld voor patiënten- en burgerparticipatie.

Nieuwe fase samenwerking

In 2024 gaat de samenwerking een nieuwe fase in. Er komt een bestuur van vertegenwoordigers van de samenwerkende partijen, waaronder de directeur van de samenwerkende gezondheidsfondsen Mark Monsma. Het bureau van de samenwerkende gezondheidsfondsen vormt de back-office voor alle werkzaamheden rondom het programma.

Het komende jaar gaan we een patiënten- en burgerplatform opzetten en een campagne ontwikkelen voor het vergroten van het publiek bewustzijn. Daarnaast werken we aan een actueel monitoringsysteem, het vormen van een onderzoeksconsortium en het oprichten van expertisenetwerken.

.....

Voor een overzicht van de gebruikte bronnen kunt u contact opnemen met secretariaat@gezondheidsfondsen.nl

**Infectie-
ziekte**

Nederland in 2021:

ca. **3.000**mensen overleden aan
infectieziekten, exclusief sterfte
door COVID-19.Infecties aan urinewegen en
luchtwegen behoren tot**top 5**gestelde diagnoses
huisartsenpraktijken.**Recepten**Jaarlijkse afgifte bij openbare
apotheeken:**4-4,8** miljoenrecepten voor antimicrobiële
middelen.In ziekenhuizen
wordt voor**30-40%**van alle patiënten recepten
voor antimicrobiële middelen
voorgeschreven.**Uitgaven**

Geschatte zorgkosten

€1,4 miljardvoor infectieziekten
in 2019.Zorgkosten infectieziekten
bedragen**1,5%**van de totale uitgaven
gezondheidszorg.

Agnes Gebhard

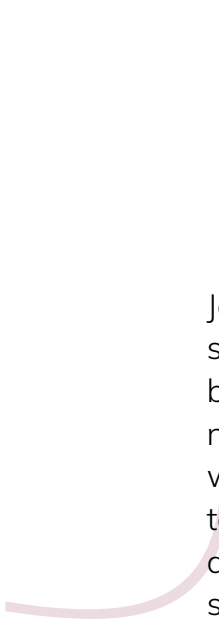
Directeur KNCV Tuberculosefonds

Agnes is directeur van de KNCV Tuberculosefonds, arts en heeft een postdoctorale specialisatie in volksgezondheid en meer dan 30 jaar ervaring in tropische geneeskunde, volksgezondheid en preventie en bestrijding van infectieziekten. Agnes is momenteel lid van adviescommissies van de WHO op het gebied van resistente tbc en tbc-infectie.

nlb
KNCV
TB | PLUS

“Impact
creëren
waar
dat
nodig is”

Denk je aan tuberculose, dan denk je waarschijnlijk aan een ziekte uit het verleden. Niets is minder waar.

Jaarlijks sterven er 1,3 miljoen mensen aan de gevolgen ervan. In het begin van de twintigste eeuw was er nog geen behandeling tegen tbc; er waren toen zo'n tienduizend patiënten per jaar in Nederland. Dat cijfer daalde na de Tweede Wereldoorlog snel met de ontdekking van antibiotica. Jaarlijks zijn er nu nog zo'n zeshonderd tot zevenhonderd gevallen van actieve tbc in ons land. Daarnaast is er een flink aantal mensen dat de infectie heeft opgelopen en preventief behandeld wordt. Tbc is daarmee goed onder controle. Toch zijn er redenen tot grote zorgen als het gaat om infectieziekten. Antibioticaresistentie neemt in rap tempo toe. Dat betekent dat sommige bacteriën en andere microben -zoals schimmels en parasieten- niet meer reageren op dit medicijn met vaak ernstige gevolgen als resultaat. Agnes Gebhard is tropenarts van origine en tegenwoordig technisch directeur van het KNCV Tuberculosefonds.

“De gezondheidszorg leunt zwaar op het gebruik van effectieve antibiotica. Daarom is het zeer zorgwekkend dat

antibioticaresistentie steeds sneller toeneemt. Die resistentie kan ontstaan door het veelvuldig of verkeerd voorschrijven van antibiotica, het niet afmaken van een kuur door patiënten of het gebruik van medicijnen die zonder recept via internet besteld zijn en niet de juiste hoeveelheid werkzame stof bevatten. Er zijn geen precieze cijfers, maar schattingen geven aan dat er in 2014 zo'n 700.000 gevallen waren van antimicrobiële resistentie en de verwachting is dat dit in 2050 oploopt tot jaarlijks tien miljoen gevallen. Antibioticaresistentie kan rampzalige gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor mensen met een

“Voor de komst van antibiotica kon je doodgaan aan een zweertje op je vinger, dat is nu niet meer voor te stellen.”

Agnes Gebhard

Directeur KNCV
Tuberculosefonds

“Tuberculose is de meest dodelijke infectieziekte ter wereld”

implantaat of een stent. Zij kunnen zonder werkend medicijn aan een infectie overlijden. Dit onderwerp mag nog hoger op de agenda van de medische wetenschap komen.”

Survey onder de fondsen

In 2023 is in opdracht van de samenwerkende gezondheidsfondsen door KNCV Tuberculosefonds een survey uitgevoerd om de kennis bij de fondsen in kaart te brengen, over de impact die infectieziekten en antimicrobiële resistentie hebben op de achterban van de verschillende fondsen. Agnes: “De uitkomsten gaven een wisselend beeld. Sommige fondsen zijn goed op de hoogte van de impact op hun doelgroep. Dit komt doordat hun doelgroep er direct mee te maken heeft, zoals dat het geval is bij de behandeling van HIV of brandwonden.

Voor andere fondsen is het risico op infecties en antimicrobiële resistentie bij hun doelgroep niet altijd het eerste concern. Terwijl er soms wel een risico kan zijn dat infectieziekten en antimicrobiële resistentie als complicatie kunnen optreden.

De survey heeft belangrijke informatie opgeleverd die we aan het uitwerken zijn. We richten ons daarbij op het verder in kaart brengen van bewustzijn en kennis binnen de fondsen en hun achterban. Met andere partijen werken we samen aan het Programma Infectieziekten en Antimicrobiële Resistentie. Patiëntenparticipatie is daarbij van belang omdat patiënten specialist zijn op hun eigen ziektegebied. Van daaruit ontwikkelen we strategische kaders om actie te ondernemen waar nodig. Mooi dat we daaraan SGF-breed samenwerken. Zo bereiken we de beste resultaten en kunnen we impact creëren daar waar dat nodig is.”

Over de vereniging

82
Kennis, Onderzoek
en Impactmonitoring

84
De Vereniging

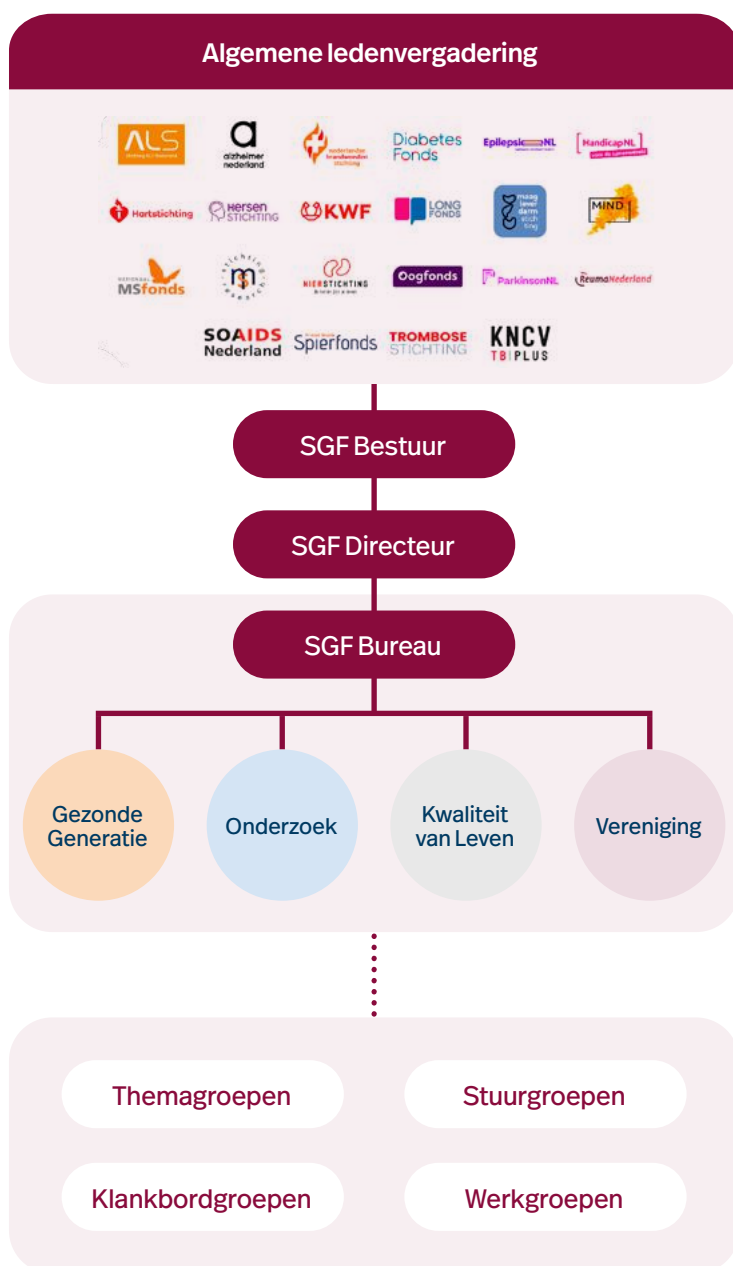
86
Platform- en
netwerkfunctie

88
Kennisuitwisseling
gezondheidsfondsen

De organisatie van de samenwerkende gezondheidsfondsen

Het collectief van samenwerkende gezondheidsfondsen bestaat uit 22 leden (eind 2023).

Door de inzet van de medewerkers van de fondsen en het ondersteunende bureau kan de vereniging haar ambities waarmaken. De organisatie zag er in 2023 als volgt uit:

De algemene ledenvergadering is het hoogste orgaan van de vereniging. Hier worden door de directies van de leden besluiten genomen over de koers en strategie van de vereniging. Met het mandaat van de leden bestuurt het bestuur de vereniging.

Ons bestuur

Het bestuur bestond eind 2023 uit:

- Hans Schirmbeck
(voorzitter)
- Diena Halbertsma
(vice-voorzitter)
- Petra Bongaarts
(penningmeester)
- Gerjoke Wilmink
- Joost Wijnhoud
- Agnes Gebhard

Tijdens de ALV van 1 juni 2023 is Agnes Gebhard benoemd als nieuw bestuurslid en bekleedt zij de functie van algemeen bestuurslid. Tijdens deze ALV is ook Diena Halbertsma benoemd als nieuw bestuurslid. Zij bekleedde eerst de functie van algemeen bestuurslid en inmiddels die van vice-voorzitter.

Tijdens de ALV van 7 december 2023 is Petra Bongaarts benoemd als nieuw bestuurslid en bekleedt zij de functie van penningmeester. Tijdens deze ALV is Hans Schirmbeck benoemd tot onafhankelijk voorzitter van het bestuur.

Merel Heimens Visser is per juni 2023 afgetreden als bestuurslid, zij bekleedde de functie van algemeen bestuurslid. Michael Rutgers is per augustus 2023 afgetreden als bestuurslid, hij bekleedde de functie van voorzitter. Bernique Tool is per oktober afgetreden als bestuurslid, zij bekleedde de functie van vice-voorzitter.

SGF-bureau

Eind 2023 had het bureau van de samenwerkende gezondheidsfondsen 25 medewerkers in dienst (21,7 FTE) en 14 medewerkers op freelancebasis (6,3 fte). Het bureau ondersteunt de gezondheidsfondsen in de beleidsbepaling en uitvoering van de gezamenlijke programma's. Mark Monsma vervult de directeurspositie.

Platform en netwerkfunctie

Het bureau van de samenwerkende gezondheidsfondsen faciliteert de samenwerking tussen de leden.

Er zijn verschillende themagroepen, klankbordgroepen, stuurgroepen en werkgroepen actief:

- Themagroepen hebben een structureel karakter. In bijeenkomsten van de themagroepen wordt kennis uitgewisseld over vraagstukken die bij alle fondsen spelen.
- Stuurgroepen geven sturing aan de programma's.
- Klankbordgroepen geven advies t.a.v. programma's.
- Werkgroepen hebben een tijdelijk karakter en zijn opgericht voor het uitvoeren van een specifieke tijdelijke opdracht. Veel werkgroepen benutten de themagroepen als klankbord.

Themagroep 'Onderzoek'

De Themagroep 'Onderzoek' bestaat uit afgevaardigden van alle leden die zich met onderzoek en onderzoeksfinanciering bezighouden. Zij komen regelmatig bij elkaar en delen en ontwikkelen kennis ten behoeve van de afzonderlijke en gezamenlijke activiteiten van de

gezondheidsfondsen. Het bureau van de samenwerkende gezondheidsfondsen vertegenwoordigt de leden in diverse externe gremia over onderzoek- en onderzoeksfinanciering op het gebied van gezondheid, waaronder de:

- Klankbordgroep Horizon Europe Cluster Health
- KIC partner van Topsector Life Sciences and Health
- Stuurgroep van HealthRI
- Partnerprogramma Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI)
- Nationale coalitie Leefstijl in de Zorg

Themagroep 'Patiëntenparticipatie'

We zetten ons in voor een samenleving waarin mensen langer gezond leven en patiënten de best mogelijke behandeling krijgen. Inbreng van het patiëntenperspectief is onmisbaar. De Themagroep Patiëntenparticipatie heeft een aanjaag-, advies- en inspiratiefunctie op het thema patiëntenparticipatie.

Themagroep 'HR'

Als onderdeel van het Programma Kwaliteit van Leven is in 2023 de

Themagroep HR opgericht. In deze groep zijn HR-medewerkers van verschillende gezondheidsfondsen vertegenwoordigd. De bijeenkomsten richten zich op het actief uitwisselen van kennis en ervaringen over wat goed werkgeverschap inhoudt ten aanzien van medewerkers met een chronische aandoening en/of mantelzorgrol. Doel is om verder invulling te geven aan goed werkgeverschap binnen de eigen organisaties via *practice what we preach*.

Platform SGF Jong

In 2023 heeft een groep medewerkers het SGF Jong platform opgericht. Een platform specifiek voor ontmoeting en ontwikkeling van jonge fondsmedewerkers tot circa 35 jaar (maar iedereen is welkom). In 2023 werden vier activiteiten georganiseerd voor ontwikkeling van professionele vaardigheden, inhoudelijke verdieping en sociale (ver)binding.

Kennisuitwisseling gezondheids- fondsen

Ten behoeve van het elkaar informeren over de gezamenlijke activiteiten werden in 2023 zes Nieuwsupdates verstuurd naar medewerkers van alle gezondheidsfondsen. Daarnaast ontvingen directeur-bestuurders specifieke updates van de directeur van het bureau.

In 2023 hebben vier bestuursvergaderingen, twee ledenraadplegingen en twee Algemene Leden Vergaderingen plaatsgevonden. Daarnaast vonden reguliere bijeenkomsten plaats van de Themagroepen 'Onderzoek', 'HR' en 'Patiëntenpar-

ticipatie', waarin kennisuitwisseling en verbinding centraal stonden. Op het niveau van de verschillende programma's en projecten vinden het hele jaar door overleggen plaats van de verschillende stuur- en werkgroepen.

Op 1 juni 2023 kwamen we met 22 gezondheidsfondsen en externe partners bijeen voor de jaarlijkse SGF-dag in de Mariënhof in Amersfoort. Tijdens deze dag stonden we gezamenlijk stil bij onze rol in een veranderend gezondheidszorg-landschap.

Samenwerkende
GezondheidsFondsen

SGF

Samenwerkende Gezondheidsfondsen

Stationsplein 139 (2e etage), 3818 LE Amersfoort

secretariaat@gezondheidsfondsen.nl